

Tattvavaadi Vaishnava Handbook

श्री नारायणाय नमः ।

Achyuta Bhakti
DEETS

The Tattvavaadi Vaishnava Handbook

By Hari Kumaara

© Copyrights Achyuta Bhakti Deets

© Copyrights 2022-24 Achyuta Bhakti Deets

About

This E-book is a humble attempt to make a small compilation of prayers i.e. Mantras, Stutis and Stotras — all in one place for Tattvavaadis as well as other Vaishnavas in general. It is envisioned that it serves to be useful for Vaishnavas, in their anushtaana.

Date of Publishing: 22 February 2024

This document was last updated on 19 August 2024.

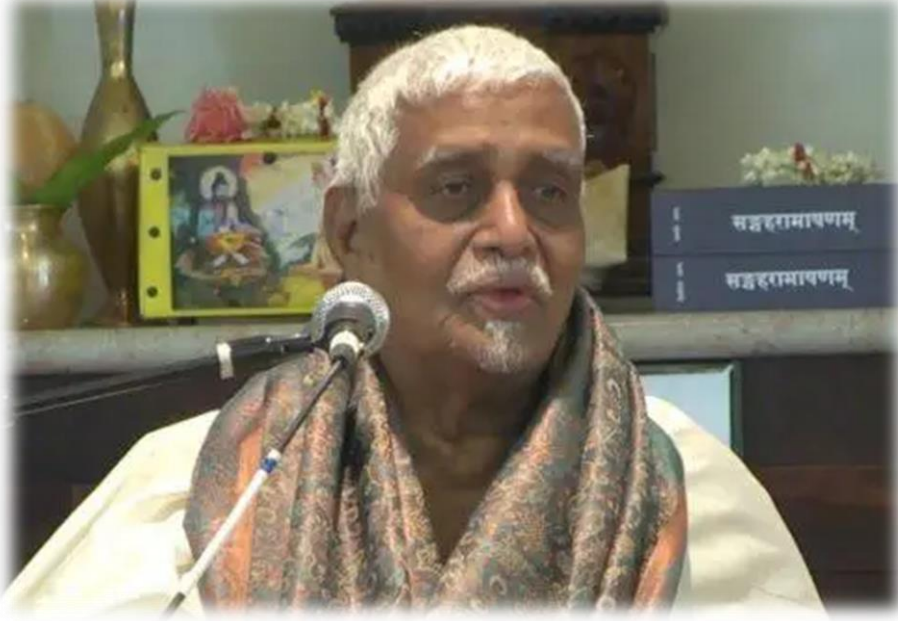
Credits to the respective owners of the content used in this e-book, which are not owned by Achyuta Bhakti Deets, including certain images and paintings.

<https://bhaktideets.org>

<https://elib.bhaktideets.org>

info@bhaktideets.org

Acknowledgements

May this book be a humble tribute to Late Vidvaan Shri Bannanje Govindacharya, whose simple elucidation led several of us to the great path of Tattvavaada and gave us the knowledge of the philosophy and Shrimat Madhvacharya's intellectual excellence. He is also the one who gifted the world a rare paatha of Shrimat Aachaarya's Dvaadasha Stotras.

Special thanks to Shrimaan Ananta Sri, Shrimaan Pratyarthi Gajakesari, Shrimaan Abhinav and Shrimaan Maha Sudarshana, for support in providing and digitizing several contents of this book.

लक्ष्मीलावण्यपीयूषपानपात्रायितेक्षणः ।
सनीरनीरदश्यामः पातु वो भगवान्हरिः ॥

“May that Bhagavaan Hari, whose eyes like vessels drink nectar in the form of the luster of Lakshmi Devi, whose complexion is as charming as that of black clouds and who is endowed with endless gunas, protect you.”

—Shri Ushaaharana-Mahaakaavya of Shri Trivikrama Panditaachaarya

Contents

1. Hari-Naama and Nityaachaara	6
2. Vaidika Suktas and Mantras	
• Naaraayana Upanishad	26
• Naaraayana Sukta	28
• Vishnu Sukta	30
• Purusha Sukta	31
• Shri Sukta	35
• Devi Sukta	37
• Manyu Sukta	38
• Balittha Sukta	40
3. The Dvaadasha Stotras of Shripaada Madhvaachaarya	42
• Shri Nrsimha Nakha Stuti	49
4. Shri Vishnu Sahasranaama Stotra	
• Introduction	61
• Mula Paatha/Purvapeethika	64
• Nyaasa and Dhyaana	66
• The Main Stotra	68
• Uttaranyaasa/Uttarapeethika	77
5. Shri Vishnu Stuti	81
6. Shri Hari Vaayu Stuti	82
7. Shri Narasimha Stuti	90
8. Shri Maha Lakshmi Stuti	92
9. Shri Shiva Stuti	95
10. Shri Purnabodha Stotra	97

1. Hari-Naama and Nityaachaara

Following are names of Bhagavaan Vishnu, which are chanted before important tasks or during even regular saadhana, including japa or sandhyaavandana.

© Copyrights 2022-24 Achyuta Bhakti Deets

Performing japa of a mantra, however, requires upadesha from a qualified Guru. The greatness of chanting Bhagavat-Naama, has been extolled numerous times in the Shaastras. For instance:

आर्ता विषण्णाशिथिलाश्च भीता घोरेषु च व्याधिषु वर्तमानाः ।
सङ्कीर्त्य नारायणशब्दमात्रं विमुक्तदुःखाः सुखिनो भवन्ति ॥

“Those who are in grief, weakness, distress or having terrible diseases – by singing the word Naaraayana, they are released from their sorrows and become happy.”

—Addendum of the Vishnu Sahasranaama (Quoted by Shripaada Madhvacharya, in Krshnaamrta Mahaarnava, Shloka 67; Shri Vedaanta Deshika, in Rahasyatraya Saara, Chapter 26)

अवशेनापि यन्नाम्नि कीर्तिते सर्वपातकैः ।
पुमान् विमुच्यते सद्यः सिंहत्रस्तैर्मृगैरिव ॥ १९ ॥

"Even by unintentionally chanting the name of Shri Hari, a person is freed from all paatakas, just as animals are frightened by a lion."

—Vishnu Puraana, Amsha 6, Adhyaaya 8, Shloka 19 (Quoted by Shripaada Madhvacharya, in Krshnaamrta Mahaarnava, Shloka 65; Shri Vedaanta Deshika, in Rahasyatraya Saara, Chapter 26)

एतन्निर्विद्यमानानामिच्छतामकुतोभयम् ।
योगिनां नृप निर्णीतं हरेर्नामानुकीर्तनम् ॥ ११ ॥

“Oh King! This chanting of the name of Hari (and meditating upon him etc.) has been prescribed as the sure means of attaining liberation for those deserving emancipation and wishing freedom from the fear (of the cycle of rebirths), and for the Yogins.”

—Bhaagavata Puraana, Skandha 2, Adhyaaya 1, Shloka 11

Dvijas who have had Upanayana could replace ‘श्री’ (Shree) with the Pranava, ‘ॐ’ (Om), for the prayers after ‘shree gurubhyo namaha’ in the Guru mantra, as well as most other prayers. Non-Dvijas are usually advised not to chant it. For best results, Advijas (i.e. all those who have not had Upanayana) are advised to chant ‘Shree,’ instead of ‘ॐ’, in this section and the rest, wherever the Pranava is used. ‘ओम्/ओं’ (Om) has

similar pronunciation and occurs in certain parts of the Shaastras. This too can be chanted by everyone, without restrictions.

Chanting 'namaha' is a way of showing submissiveness to or bowing down before a superior. The word 'मः' (maha) refers to concerning oneself or "I-ness," while 'न' (na) simply means "not." It is a way of negating or eliminating one's ego and thought of being mindful about oneself exclusively, while propitiating Bhagavaan, Devatas, Gurus and other respectable authorities.

श्री नारायणाय नमः । shree naaraayanaaya namaha |

Salutations to Shri Naaraayana.

श्री हरये नमः । shree haraye namaha |

Salutations to Shri Hari.

श्री कृष्णाय नमः । shree krshnaaya namaha |

Salutations to Shri Krshna.

श्री विष्णवे नमः । shree vishnave namaha |

Salutations to Shri Vishnu.

कृष्णाय वासुदेवाय हरये परमात्मने ।
प्रणतक्लेशनाशाय गोविन्दाय नमो नमः ॥

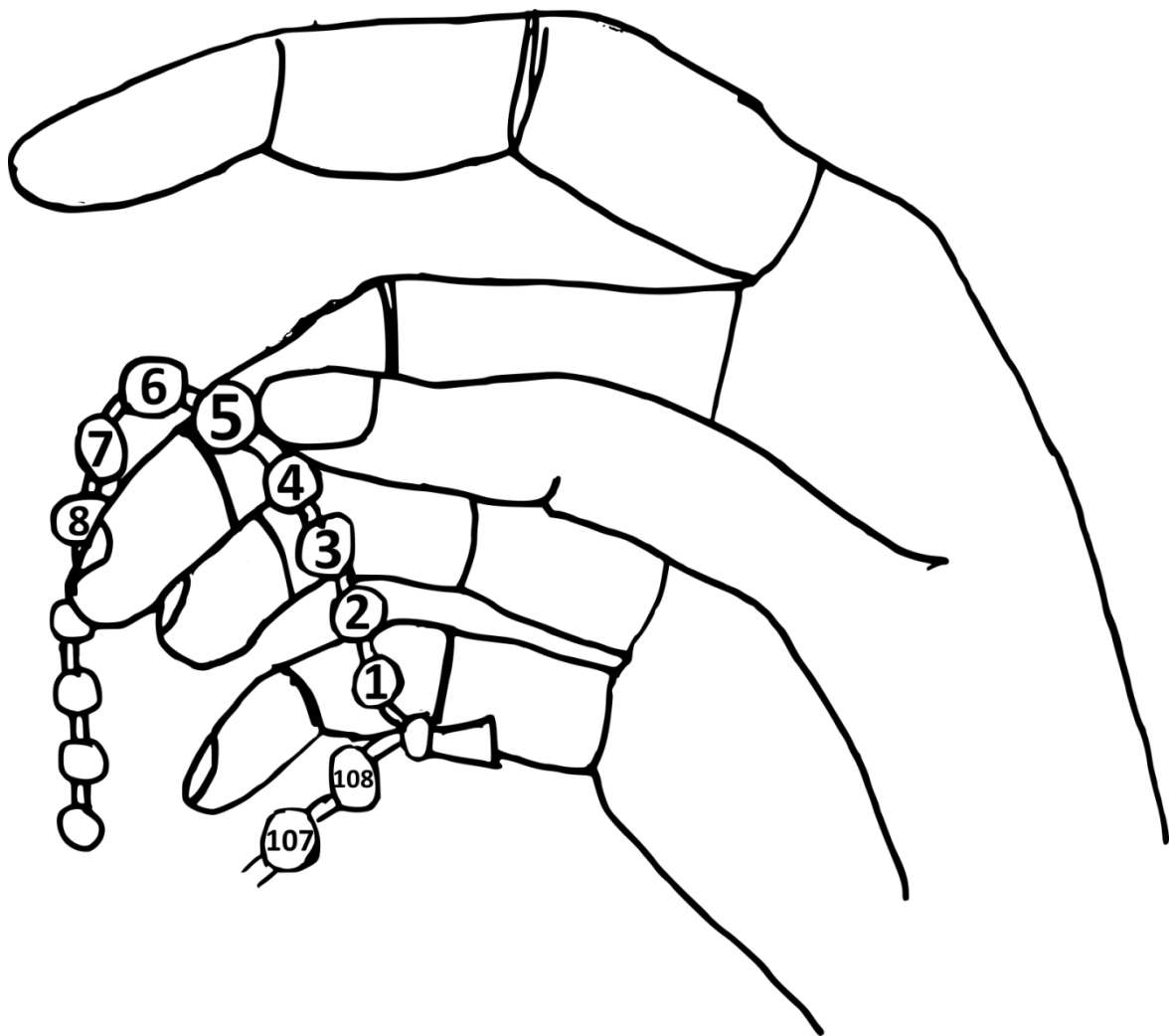
krshnaaya vaasudevaaya haraye paramaatmane |
pranatakleshanaashaaya govindaaya namo namaha ||

"Salutations and salutations to Shri Krshna, Vaasudeva, Hari, Paramaatma, the destroyer of distress of His bhaktas, Govinda."

—Bhaagavata Puraana, Skandha 10, Adhyaaya 73, Shloka 16

The following prayers are chanted before beginning most saadhanas or bhakti-related kaaryas. This is known as the Guru mantra. It can alternatively begin with 'श्रीहरिवायुगुरुभ्यो नमः ।' (shree harivaayugurubhyo namaha – salutations to Shri Hari, Vaayu and Gurus). Those who have received mantropadesha and are deekshita Vaishnavas should usually chant this before performing japa and other saadhanas.

Japa is the process of meditative chanting of a mantra or shloka, for a certain number of times, as a part of regular saadhana. It is generally done on rosary beads, usually made of Neem or Tulasi wood, with about 108 beads for counting the number of times the prayer is chanted. The beads are ideally supposed to be placed on the junction of the first two phalanges of the middle finger of the right hand, and the thumb is placed on each bead. After chanting the prayer once, the bead must be moved to the next one, with the thumb, till it has been chanted 108 times or the respective number.

The prayer is received by one from a Guru, after which one must chant it regularly. For practice of japa, upadesha from a Guru is mandatory, without which one can only pronounce certain vaakyas or prayers, but cannot perform japa of them. Most mantras are chanted 108 times during japa, which is derived from the number 10,800. One breathes about 21,600 times everyday in 24 hours and since one must ideally remember Paramaatma during all times, it is

said that one must chant 10,800 times, ignoring the time consumed by other activities such as sleeping and eating. Since this is not ideal for common people, the number is considered 108 times. Chanting mantras 10, 11, 3, 24, 32 or 108 times is generally considered suitable. Sometimes they are chanted 1,000 or 1,008 times as well.

(ॐ) श्रीगुरुभ्यो नमः । श्रीपरमगुरुभ्यो नमः । श्री आदिगुरुभ्यो नमः । श्रीमूलगुरुभ्यो नमः । श्रीमदानन्दतीर्थबगवत्पादाचार्येभ्यो नमः । श्रीवेदव्यासाय नमः । श्रीभारत्यै नमः । श्रीसरस्वत्यै नमः । श्रीवायवे नमः । श्रीब्रह्मणे नमः । श्रीमहालक्ष्म्यै नमः । श्रीनारायणाय नमः । श्री हरये नमः । मोक्षप्रदश्रीवासुदेवाय नमः ।

Shree gurubhyo namaha | shree paramagurubhyo namaha | shree aadigurubhyo namaha | shree moolagurubhyo namaha | shreemad aanandateerthabagavatpaadaachaaryebhyo namaha | shree vedavyaasaaya namaha | shree bhaaratyai namaha | shree sarasvatyai namaha | shree vaayave namaha | shree brahmane namaha | shree mahaalakshmyai namaha | shree naaraayanaaya namaha | shree haraye namaha | mokshapradashreevaasudevaaya namaha |

“Salutations to the Gurus. Salutations to the Parama (Highest) Guru. Salutations to the Aadi Guru. Salutations to the Mulaguru. Salutations to Shrimat Aananda Teertha Bhagavatpaada Aachaarya. Salutations to Shri Veda Vyaasa. Salutations to Shri Bhaarati. Salutations to Shri Sarasvati. Salutations to Shri Vaayu. Salutations to Shri Brahmaa. Salutations to Shri Mahalakshmi. Salutations to Shri Naaraayana. Salutations to Shri Hari. Salutations to the granter of moksha, Shri Vaasudeva.”

Shodashaakshari Mantra:

हरे राम हरे राम राम राम हरे हरे ।
हरे कृष्ण हरे कृष्ण कृष्ण कृष्ण हरे हरे ॥

hare raama hare raama raama raama hare hare |
hare krshna hare krshna krshna krshna hare hare ||

नारायणं नमस्कृत्य नरं चैव नरोत्तमम् ।
देवीं सरस्वतीं व्यासं ततो जयमुदीरयेत् ॥ १ ॥

नारायणं सुरगुरुं जगदेकनाथं भक्तप्रियं सकललोकनमस्कृतं च ।
त्रैगुण्यवर्जितमजं विभुमाद्यमीशं वन्दे भवघ्नममरासुरसिद्धवन्द्यम् ॥ २ ॥

naaraayanam namaskrtya naram chaiva narottamam |
deveem sarasvateem vyaasam tato jayamudeerayet || 1 ||

naaraayanam suragurum jagadekanaatham bhaktapriyam
sakalalokanamaskrtam cha |
traigunyavarjitamajam vibhumaadyameesham vande
bhavaghnamamaraasurasiddhavandyam || 2 ||

“The Jaya is to be announced having offered obeisances to Naaraayana, Nara, and the only Narottama (Bheema), Devi (Maha Lakshmi Devi), Sarasvati (Bhaarati Devi) and Vyaasa. I bow to Shri Naaraayana, the Guru of the Suras (Devas), the One Master of the world, who is dear to His bhaktas, worshipped by all the Lokas, is devoid of the three material gunas (Sattva, Rajas, Tamas), unborn, all pervading, the primordial being, full of all gunas and who is worshipped by Amaras, Asuras and Siddhas.”

—Mahaabhaarata, Aadi Parva, Adhyaaya 1, Shlokas 1-2 (Quoted by Shripaada Madhvacharya, in the Mahaabhaarata Taatparya Nirnaya, Adhyaaya 2, Shloka 58; Shloka 1 is also repeated in the Bhaagavata Puraana, Skandha 1, Adhyaaya 2, Shloka 4)

शान्ताकारं भुजगशयनं पद्मनाभं सुरेशं विश्वाधारं गगनसदृशं मेघवर्णं शुभाङ्गम् ।
लक्ष्मीकान्तं कमलनयनं योगिभिर्ध्यानगम्यं वन्दे विष्णुं भवभयहरं सर्वलोकैकनाथम् ॥

shaantaakaaram bhujagashayanam padmanaabham suresham vishvaadhaaram
gaganasadrsham meghavarnam shubhaangam |
lakshmeekaantam kamalanayanam yogibhirdhyaanagamyam vande vishnum
bhavabhayaharam sarvalokaikanaatham ||

“With a tranquil form, lying on a serpent, lotus on His navel, Suresha, the bearer of the universe, (all-pervading) like the sky, with the complexion of a dark cloud, whose portions are auspicious, the husband of Lakshmi, with lotus-like eyes, attained by the Yogis through dhyaana – I praise Vishnu, the Snatcher of fears and the One Master of all Lokas.”

—Dhyaana shlokas of the Vishnu Sahasranaama

कायेन वाचा मनसेन्द्रियर्वा बुद्ध्यात्मना वानुसृतस्वभावात् ।
करोमि यद्यत् सकलं परस्मै नारायणायेति समर्पयामि ॥

kaayena vaachaa manasendriyarvaa buddhyaatmanaa vaanusrtasvabhaavaat |
karomi yadyat sakalam parasmai naaraayanaayeti samarpayaami ||

“Whatever is done through the body, speech, mind, senses, intellect, Aatma,
under the influence of my nature, I offer it, in its entirety, to Naaraayana.”

—Addendum of the Vishnu Sahasranaama (also in the Bhaagavata Puraana,
Skandha 11, Adhyaaya 2, Shloka 36; Quoted by Shri Madhvacharya in
Sadaachaara Smrti, Shloka 16)

At the end of certain rituals or for purification of oneself, the three names of
Shri Vishnu, i.e. Acyuta, Ananta and Govinda, should be chanted. In the Padma
Puraana, as quoted by Shri Vijayeendra Teertharu, in Nyaayamauktikamaala,
Shri Rudra Deva himself glorifies the chanting of these three names of Shri
Vishnu and mentions that he chanted them before consuming the haalahala
poison.

नामत्रयप्रभावाच्च विष्णोस्सर्वगतस्य वै ।
विषं तदभवज्जीर्णं लोकसंहारकारणम् ॥

“Due to chanting the three names of the all pervading Shri Vishnu (Acyuta,
Ananta and Govinda), that (haalahala) poison which had the capability of
annihilating all the lokas, was digested.”

—Padma Puraana, Uttara Khanda, Adhyaaya 232, Shloka 18

(ॐ) अच्युताय नमः । (ॐ) अनन्ताय नमः । (ॐ) गोविन्दाय नमः ।

(Om) achyutaaya namaha | (Om) anantaaya namaha | (Om) govindaaya
namaha |

“Salutations to Achyuta. Salutations to Ananta. Salutations to Govinda.”

Urdhva Pundra Tilaka Dharana

Urdhva Pundra, literally meaning “upward mark,” is a symbol of two lines on the forehead and other parts of the body, going upwards with a gap between its two lines. It extends from the upper tip of the nose (between the eyebrows) to the boundary of one’s hair. It represents the intended upward flow of one’s life energies through sections of the body along the trunk, known as ‘chakras’. By default, one’s energies lie at the end of the vertebral column. One must divert their attention and energy to the mind and the Brahma-randhra (a fused suture on the top of the skull, which is one of the paths for the jeeva to leave the body during death). Similarly, the tip of the nose, at the centre of the eyebrows, is one of the suitable places for meditation upon Paramaatma.

The gap between the two lines represents the presence of Shri Vishnu, which is why application of the Urdhvapundra tilaka is mandatory for a Vaishnava during all rituals and activities. Urdhvapundra can be applied with several materials, including even water. A type of clay known as ‘Gopi chandana’ is preferred generally, as it is sacred and obtained from regions near Dvaaraka.

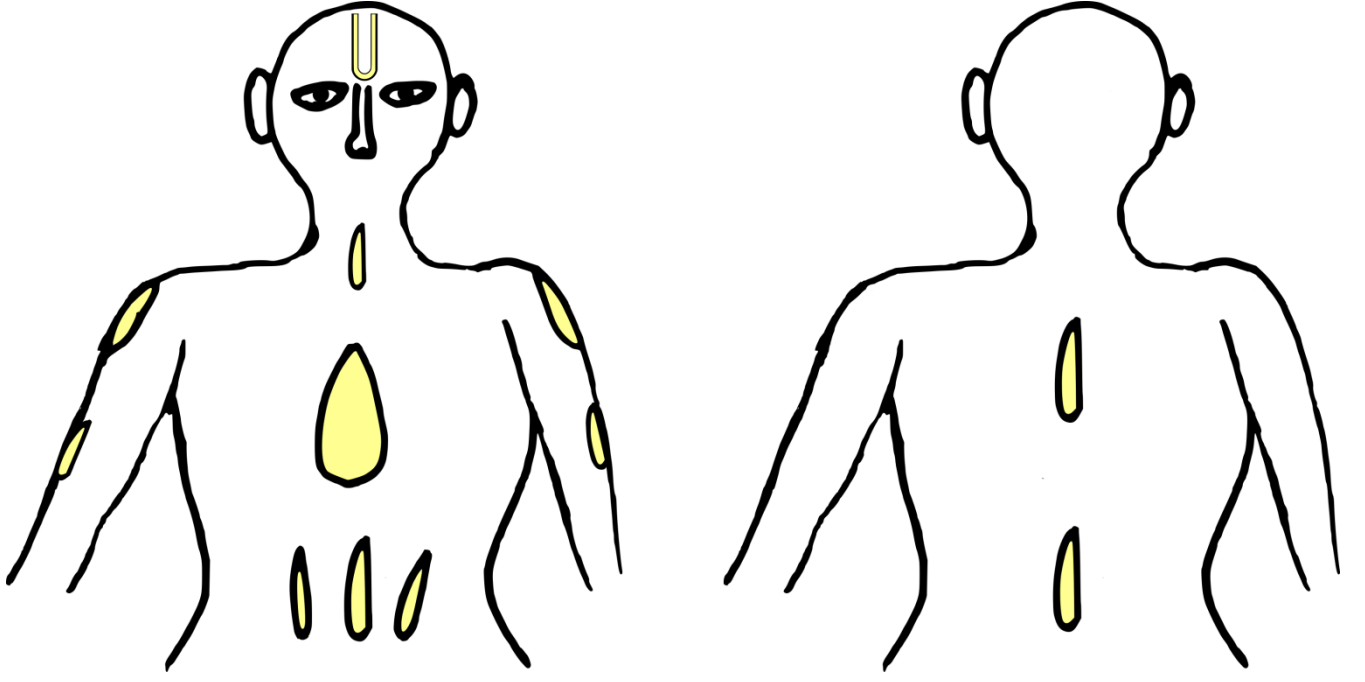
While preparing a paste of Gopi Chandana tilaka (by adding some water) and applying it, the following prayer should be chanted.

गोपीचन्दन पापघ्न विष्णुदेहसमुद्भव ।
चक्राङ्कित नमस्तुभ्यं धारणान्मुक्तिदो भव ॥

gopeechandana paapaghna vishnudehasamudbhava |
chakraankita namastubhyam dhaaranaanmuktido bhava ||

“Gopi chandana, which is the destroyer of paapa karmas and has manifested from the body of Shri Vishnu, with the seal of the chakra — salutations to You, who shall become the granter of moksha, upon adorning (the Gopi chandana).”
—Vaasudeva Upanishad

Use your middle finger to adorn the tilaka and apply slight pressure to create the gaps between the two lines, as you move your finger upwards. For example, while applying it on your forehead, start applying it from the upper tip of your nose and with some pressure, move your finger upwards along the centre of your forehead. This will also enable making two parallel lines.

When tilaka is applied on twelve parts of the body, it is known as 'Dvaadasha Urdhwapundra'. The following 12 names of Shri Vishnu should be chanted while applying Dvaadasha Urdhwapundra, on the respective parts of the body. Tilaka should be applied as depicted in the aforementioned drawing.

Forehead: श्री केशवाय नमः | shree keshavaaya namaha |

Abdomen: श्री नारायणाय नमः | shree naaraayanaaya namaha |

Chest: श्री माधवाय नमः | shree maadhavaaya namaha |

Throat: श्री गोविन्दाय नमः | shree govindaaya namaha |

Right side of the abdomen: श्री विष्णवे नमः | shree vishnave namaha |

Right arm: श्री मधुसूदनाय नमः | shree madhusoodanaaya namaha |

Right shoulder: श्री त्रिविक्रमाय नमः | shree trivikramaaya namaha |

Left side of the abdomen: श्री वामनाय नमः | shree vaamanaaya namaha |

Left arm: श्री श्रीधराय नमः | shree shreedharaaya namaha |

Left shoulder: श्री हृषीकेशाय नमः | shree hrsheekeshaaya namaha |

Upper back: श्री पद्मनाभाय नमः | shree padmanaabhaaya namaha |

Lower back: श्री दामोदराय नमः | shree daamodaraaya namaha |

While applying a mudra of the shankha and chakra with gopi chandana, on the left and right temples of the face respectively, the following should be chanted.

Shankha mudra:

पाञ्चजन्य निजध्वान ध्वस्तपातक संचय ।
त्राहिमां पापिनां घोरसंसारार्णव पातिनं ॥

paanchajanya nijadhvaana dhvastapaataka samchaya |
traahimaam paapinaam ghorasamsaaraarnava paatinam ||

Chakra mudra:

सुदर्शन महाज्वाल कोटिसूर्यसमप्रभ ।
अज्ञानांधस्य मे नित्यं विष्णोर्मार्गं प्रदर्शय ॥

sudarshana mahaajvaala kotisooryasamaprabha |
ajnaanaamdhasya me nityam vishnormaargam pradarshaya ||

Offering of Food

While having any meals, one must offer them as naivedya to Shri Hari, to annihilate the ill effects and paapa karmas of consuming them. The most basic method of offering food to Bhagavaan before having any meal, is to chant 'श्रीकृष्णार्पणमस्तु' (Shree Krshnaarpanamastu – may it become an offering for Shri Krishna) and mentally recite 'Govinda' while eating, or 'श्री वैश्वानराय नमः' (Shree Vaishvaanaraaya Namaha), considering Shri Vishnu as the Antaryaami of the Aatma to be its consumer. One could also chant the 16th shloka of the Vishnu Sahasranaama before or after the meal.

भ्राजिष्णुर्भोजनं भोक्ता	bhraajishnurbhojanam bhoktaa
सहिष्णुर्जगदादिजः ।	sahishnurjagadaadijaha
अनघो विजयो जेता विश्वयोनिः पुनर्वसुः ॥	anagho vijayo jetaa vishvayonihi
१६ ॥	punarvasuhu 16

Another alternative is the Stuti by Bheeshma, in the Purvapeethika of the Vishnu Sahasranaama, from the 10th to 13th shloka.

A Vaishnava is also supposed to ideally consume only Saattvika food, avoiding all prohibited foods. Meat, liquor, drumsticks, mushrooms, brinjals (a variety of brinjal known as 'Mattu Gulla' or 'Vaadiraaja Gulla', available at the region of Udupi, is Saattvika and can be consumed) and radishes are strictly forbidden for all Vaishnavas, along with other nishiddha (prohibited) foods, as they are the most forbidden. Consuming them causes loss of Dvijatva and Vaishnavatva.

Ideal Offering of Naivedya:

- The food must be cooked by a Vaishnava with a pure mind.
- It must not be smelt, seen or tasted before offering.
- The person cooking could mentally perform anusandhaana of Lakshmi Devi, if smelling is required.
- It must not be served in steel or ceramic plates.

Draw a small square mandala on the floor, with a finger, after dipping it in water and place the plate or tray containing the naivedya, on it. Then take a few Tulasi leaves and a few drops of water in your hand. Revolve it around the plate, saying 'श्रीभारतीशान्तर्गत नैवेद्यं समर्पयामि' (Shri Bhaarateesha antargata

Naivedyam samarpayaami). Place the Tulasi leaves on the plate and close your eyes for a few minutes. Then, take the food, put it into a vessel and serve it.

Usage of Tulasi

The Tulasi plant, botanically known as 'Ocimum tenuiflorum', holds vital significance in worship of Shri Vishnu. Tulasi plants have the special presence of Lakshmi Devi herself, who is Tulasi Devi. The Puraanas mention that naivedya or other rituals of worshiping Shri Vishnu, must include Tulasi leaves, to make it complete.

The presence of a Tulasi plant itself is auspicious and prevents ill effects in the house. So, it is said:

मन्दारकुन्दकुरबोत्पलचम्पकार्णपुत्रागनागबकुलाम्बुजपारिजाताः ।
गन्धेऽर्चिते तुलसिकाभरणेन तस्या यस्मिंस्तपः सुमनसो बहु मानयन्ति ॥ १९ ॥

“Mandaara, Kunda, Kurabaka, Utpala, Champaka, Arna, Punnaaga, Naagakeshara, Bakula, Ambuja and Paarijaata are fragrant flowering plants, but they glorify Tulasi, who is worshiped and its leaves are used in garlands, due to her Tapas and pure mindedness.”

—Bhaagavata Puraana, Skandha 3, Adhyaaya 15, Shloka 19

When near a Tulasi plant, chant the following shloka to worship Tulasi Devi:

महाप्रसाद जननी सुख सौभाग्य वर्धिनी ।
आधि व्याधिं च हरमे तुळसी त्वं नमाम्यहं ॥

mahaaprasaada jananee sukha saubhaagya vardhinee |
aadhi vyaadhim cha harame tulasee tvam namaamyaham ||

“Originator of Maha-Prasaada, granter of bliss and prosperity, seizer of diseases, O Tulasi, I offer salutations to you.”

While plucking Tulasi leaves, chant the following shloka:

तुळस्य अमृतजन्मासि सदा त्वं केशवप्रिये ।
केशवार्थं लुनामि त्वां प्रसीद हरिवल्लभे ॥

tulasya amrtajanmaasi sadaa tvam keshavapriye |
keshavaartham lunaami tvaam praseeda harivallabhe ||

“O Tulasi, born from amrta, you are forever dear to Keshava. For the purpose of worshiping Keshava, I am collecting your leaves. Kindly bestow your benedictions, one with Hari.”

Guidelines:

- Pick the leaves one at a time with your fingertips.
- Pick them attentively, without using any tools.
- Pick Tulasi leaves and flowers only during daytime, between sunrise to sunset.
- Tulasi leaves should not be plucked during Dvaadashi.
- Pluck the leaves with your right hand, holding the branch in the left hand, ensuring not to break the branches.

Guidelines for Ekaadashi

The 11th day of every fortnight, during either the Shukla-paksha (waxing phase of the moon) or the Krshna-paksha (waning phase), is known as 'Ekaadashi'. This day holds vital significance for a Vaishnava and fasting is compulsory, unless one is unwell. The Shaastras are filled with pramaanas praising fasting on Ekaadashi, which gives rest to the stomach and has numerous health benefits too. Ideally, one must practice nirjala upavaasa (fasting without even drinking water). However, this should not be done by beginners. Fasting regularly for years can enable one to achieve this. If the tithi of Dashami continues till the next day even after sunrise, after which the tithi of Ekaadashi starts, fasting must be postponed to the next day. For instance, if Dashami ends on the morning of 31st July and Ekaadashi starts on that day, fasting for Ekaadashi must be done on 1st August instead.

Beginners can start by having light food, fruits and water, while slowly skipping meals every Ekaadashi progressively. One must also be in an ideal condition and not compromise on productivity due to fasting. This is how the body should be trained. The vrata starts from the time Ekaadashi starts as per the Panchaanga or the Indian calendar, and ends when the tithi of Ekaadashi ends as per it. At that time, one must break the fast as well, to avoid harm. It is recommended to perform extra chanting, reading the Shaastras, etc., on Ekaadashi. One must avoid combing hair, styling oneself (especially in front of a mirror), brushing teeth, etc.

Miscellaneous Prayers

The following shlokas are to be chanted for various purposes during daily activities.

While waking up from bed:

कराग्रे वसते लक्ष्मी करमध्ये सरस्वति ।
करमूले तु गोविन्दः प्रभाते करदर्शनम् ॥

karaagre vasate lakshmee karamadhye sarasvati |
karamoole tu govindaha prabhaate karadarshanam ||

“Lakshmi Devi resides on the tips of the fingers, Sarasvati Devi on the middle of the palms and Govinda on the base of the hands. See this in the morning.”

Before touching the ground after waking up:

समुद्रवसने देवि पर्वतस्तनमण्डले ।
विष्णुपत्नि नमस्तुभ्यं पादस्पर्श क्षमस्वमे ॥

samudravasane devi parvata stanamandale |
vishnupatni namastubhyam paadasparsham kshamasvame ||

“O Devi whose garments are the ocean and breasts are the mountains – Salutations to you, wife of Vishnu. Forgive me for touching you with my feet.”

While bathing:

गङ्गेच यमुने चैव गोदावरि सरस्वति ।
नर्मदे सिन्धु कावेरि जलेऽस्मिन् सन्निधिं कुरु ॥

gange cha yamune chaiva godaavari sarasvati |
narmade sindhu kaaveri jale'smin sannidhim kuru ||

“Ganga, Yamuna, Godaavari, Sarasvati, Narmada, Sindhu and Kaveri, create your presence in this water.”

To mentally bathe when it is not possible to have a bath:

अपवित्र पवित्रोवा सर्वावस्तां गतोपिवा ।
यस्मरेत् पुण्डरीकाक्षं स बाह्याभ्यन्तर शुचिः ॥

apavitra pavitrova sarvaavastaam gatopivaa |
yasmaret pundareekaaksham sa baahyaabhyantara shuchihi ||

“Impure or pure, in all conditions and situations, one who remembers Pundareekaaksha shall obtain external and internal purity.”

While stepping out of one’s home:

अग्रतो नारसिंहश्च पृष्ठतो गोपीनन्दनः ।
उभयोहो पार्श्वयोरास्तां सशरौ राम लक्ष्मणौ ॥

agrato naarasimhashcha prshthato gopinandanaha |
ubhayoho paarshvayoraastaam sasharau raama lakshmanau ||

“Narasimha is above, Gopinandana (Krshna) is behind. Closely, on both the sides, wielding arrows, are Raama and Lakshmana.”

While travelling:

कुङ्कुमन्कित वर्णाय कुन्देन्दु धवलाय च ।
विष्णुवाहन नमस्तुभ्यं पक्षिराजाय ते नमः ॥

kunkumankita varnaaya kundendu dhavalaaya cha |
vishnuvaahana namastubhyam pakshiraajaaya te namaha ||

“Dazzling one with the complexion of Kunkuma, the vehicle of Vishnu, salutations to you, the king of birds. Salutations to you.”

While consuming teertha:

अकाल मृत्यु हरणं सर्वव्याधि निवारणं ।
समस्त दुरितोपशमनं विष्णु पादोदकं शुभम् ॥

akaala mrtyu haranam sarvavyaadhi nivaaranam |
samasta duritopashamanam vishnu paadodakam shubham ||

“Destroyer of untimely death and resolver of all diseases, annihilator of all threats – the water from Shri Vishnu’s feet is auspicious.”

While consuming medicines:

शरीरे जर्जरी भूते व्याधिग्रस्ते कळेबरे ।
औषधं जाह्नवीतीयं वैद्यो नारायणो हरिः ॥

shareere jarjaree bhoote vyaadhigraste kalebare |
aushadham jaahnaveetoyam vaidyo naaraayano harihi ||

“In a worn out body, when the soul is seized by terrible diseases, the drops of the river Ganga is the medicine and the physician is Naaraayana, Hari.”

To propitiate an Ashvattha tree:

मूलतो ब्रह्मरूपाय मध्यतो विष्णुरूपिणी ।
अग्रतः शिवरूपाय अश्वत्थाय नमो नमः ॥

moolato brahmaroopaaya madhyato vishnuroopinee |
agrataha shivaroopaaya ashvatthaaya namo namaha ||

“Salutations and salutations to Ashvattha, with its roots in the form of Brahmaa, the trunk in the form of Vishnu and the top in the form of Shiva.”

To annihilate the effects of mistakes during rituals/mispronunciation of prayers:

मन्त्रहीनं क्रियाहीनं भक्तिहीनं जनार्दन ।
यत्पूजितं मया देव परिपूर्णं तदस्तु मे ॥

mantraheenam kriyaaheenam bhaktiheenam janaardana |
yatpoojitam mayaa deva paripoornam tadastu me ||

“Lacking proper mantras, lacking proper protocol, lacking bhakti, O Janaardana, make that puja which has been performed by me, complete, O Deva.”

यद्दत्तं भक्तिमात्रेण पत्रं पुष्पं फलं जलम् ।
आवेदितं निवेद्यान् तु तद् ग्रिहननुकंपया ॥

yaddattam bhaktimaatrena patram pushpam phalam jalam |
aaveditam nivedyaan tu tad grihananukampayaa ||

“Those leaves, flowers, fruits and water which have been offered solely through bhakti, kindly accept it out of compassion.”

विधिहीनं मन्त्रहीनं यत्किञ्चिदुपपदितं ।
क्रियामन्त्रविहीनं वा तत्सर्वं क्षन्तुमर्हसि ॥

vidhiheenam mantraheenam yatkinchadupapaditam |
kriyaamantraviheenam vaa tatsarvam kshantumarhasi ||

“That which may have been performed devoid of protocols, devoid of mantras – kindly forgive all of it.”

Dvijas can also chant the Purusha Sukta to annihilate ill effects of mispronunciation of mantras, during Vaidika rituals.

To pray for annihilation of one’s sinful actions:

अपराध सहस्राणि क्रियन्तेऽहर्निशं मया ।
दासोऽहमिति मां मत्वा क्षमस्व पुरुषोत्तम ॥

aparaadha sahasraani kriyante’harnisham mayaa |
daaso’hamiti maam matvaa kshamasva purushottama ||

“Thousands of misdeeds have been done by me. I am a servant – considering so, forgive me, Purushottama.”

पापोहं पापकर्माहं पापात्म पाप संभवः ।
त्राहिमां कृपया देव शरणागतवत्सल ॥

paapoham paapakarmaaham paapaatma paapa sambhavaha |
traahimaam krpayaa deva sharanaagatavatsala ||

“I am paapa, I am paapakarma, born from a sinful Aatma. Forgive me, compassionate Deva, one who is compassionate to those who surrender to You.”

(The following is to be chanted while offering pradakshinas)

यानि कानि च पापानि जन्मान्तर कृतानि च ।
तानि तानि विनश्यन्ति प्रदक्षिण पदे पदे ॥

yaani kaani cha paapaani janmaantara krtaani cha |
taani taani vinashtyanti pradakshina pade pade ||

“All those paapa karmas which have been committed over the course of many births, destroy them through pradakshinas, again and again.”

While lighting a lamp:

दीपज्योतिः परब्रह्म दीपज्योतिर्जनार्दनः ।
दीपो हरतु मे पापं दीपज्योतिर्नमोऽस्तुते ॥

deepajyotihi parabrahma deepajyotirjanaardana |
deepo haratu me paapam deepajyotirnamo'stute ||

“The effulgence of the lamp is Para Brahman, the lamp’s effulgence is Janaardana. O lamp, snatch away my paapa, may I offer salutations to the effulgence of the lamp.”

2. Vaidika Suktas and Mantras

The contents of this section are Veda mantras and therefore, are specifically supposed to be chanted by Dvijas only. Others are advised to skip it.

Naaraayana Upanishad

(Krshna-Yajurveda)

नारायणोपनिषत्

ॐ सह नाववतु ।
सह नौ भुनक्तु ।
सह वीर्यं करवावहै ।
तेजस्विनावधीतमस्तु मा विद्विषावहै ॥
ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

ॐ अथ पुरुषो ह वै नारायणोऽकामयत प्रजाः सृजेयेति । नारायणात्प्राणो जायते । मनः सर्वेन्द्रियाणि च । खं वायुर्ज्योतिरापः पृथिवी विश्वस्य धारिणी । नारायणाद्ब्रह्मा जायते । नारायणाद्बुद्धो जायते । नारायणादिन्द्रो जायते । नारायणात्प्रजापतयः प्रजायन्ते । नारायणाद्देवादशादित्या रुद्रा वसवस्सर्वाणि च छन्दागंसि । नारायणादेव समुत्पद्यन्ते । नारायणे प्रवर्तन्ते । नारायणे प्रलीयन्ते ॥

ॐ । अथ नित्यो नारायणः । ब्रह्मा नारायणः । शिवश्च नारायणः । शक्रश्च नारायणः । द्यावापृथिव्यौ च नारायणः । कालश्च नारायणः । दिशश्च नारायणः । ऊर्ध्वश्च नारायणः । अधश्च नारायणः । अन्तर्बहिश्च नारायणः । नारायण एवेदं सर्वम् । यद्भूतं यच्च भव्यम् । निष्कलो निरञ्जनो निर्विकल्पो निराख्यातः शुद्धो देव एको नारायणः । न द्वितीयोऽस्ति कश्चित् । य एवं वेद । स विष्णुरेव भवति स विष्णुरेव भवति ॥

ओमित्यग्रे व्याहरेत् । नम इति पश्चात् । नारायणायेत्युपरिष्ठात् । ओमित्येकाक्षरम् । नम इति द्वे अक्षरे । नारायणायेति पञ्चाक्षराणि । एतद्वै नारायणस्याष्टाक्षरं पदम् । यो ह वै नारायणस्याष्टाक्षरं पदमध्येति । अनपब्रवस्सर्वमायुरेति । विन्दते प्राजापत्यं रायस्पोषं गौपत्यम् । ततोऽमृतत्वमश्नुते ततोऽमृतत्वमश्नुत इति । य एवं वेद ॥

प्रत्यगानन्दं ब्रह्म पुरुषं प्रणवस्वरूपम् । अकार उकार मकार इति । तानेकधा समभरत्तदेतदोमिति । यमुक्त्वां मुच्यते योगी जन्मसंसारबन्धनात् । ॐ नमो नारायणायेति मन्त्रोपासकः । वैकुण्ठभुवनलोकं गमिष्यति । तदिदं परं पुण्डरीकं विज्ञानघनम् ।

तस्मात्तदिदावन्मात्रम् । ब्रह्मण्यो देवकीपुत्रो ब्रह्मण्यो मधुसूदनोम् । सर्वभूतस्थमेकं
नारायणम् । कारणपुरुषमकारणं परब्रह्मोम् । एतदथर्व शिरोयोऽधीते ॥

प्रातरंधीयानो रात्रिकृतं पापं नाशयति । सायमंधीयानो दिवसकृतं पापं नाशयति ।
माध्यन्दिनमादित्याभिमुखोऽधीयानः पञ्चपातकोपपातकात्प्रमुच्यते । सर्व वेद पारायण पुण्यं
लभते । नारायणसायुज्यमवाप्नोति नारायण सायुज्यमवाप्नोति । य एवं वेद । इत्युपनिषत् ॥

ॐ सह नावतु ।

सह नो भुनक्तु ।

सह वीर्यं करवावहै ।

तेजस्विनावधीतमस्तु मा विद्विषावहै ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

इति श्री नारायणोपनिषत् ॥

Naaraayana Sukta

(Krshna-Yajurveda, Taittireeya Aaranyaka, Prapaathaka 10, Anuvaaka 13;
Andhra Paatha)

नारायणसूक्तम्

सहस्रशीर्षं देवं विश्वाक्षं विश्वशम्भुवम् ।
विश्वं नारायणं देवमुक्षरं परमं प्रभुम् ॥ १ ॥

विश्वतः परमं नित्यं विश्वं नारायणं हरिम् ।
विश्वमेवेदं पुरुषस्तद्विश्वमुपजीवति ॥ २ ॥

पतिं विश्वस्यात्मेश्वरं शाश्वतं शिवमच्युतम् ।
नारायणं महाज्ञेयं विश्वात्मानं पुरायणम् ॥ ३ ॥

नारायणः परो ज्योतिरात्मा नारायणः परः ।
नारायणः परं ब्रह्म तत्त्वं नारायणः परः ।
नारायणः परो ध्याता ध्यानं नारायणः परः ॥ ४ ॥

यच्चं किञ्चिज्जगत्सर्वं दृश्यते श्रूयतेऽपि वा ।
अन्तर्बहिश्च तत्सर्वं व्याप्य नारायणः स्थितः ॥ ५ ॥

अनन्तमव्ययं कृविं समुद्रेऽन्तं विश्वशम्भुवम् ।
पद्मकोशप्रतीकाशं हृदयं चाप्यधोमुखम् ॥ ६ ॥

अधो निष्ट्या वितस्त्यान्ते नाभ्यामुपरि तिष्ठति ।
हृदयं तद्विजानीयाद्विश्वस्यायतनं महत् ॥ ७ ॥

सन्ततं सिराभिस्तु लम्बत्याकोशसन्निभम् ।
तस्यान्ते सुषिरं सूक्ष्मं तस्मिन्सर्वं प्रतिष्ठितम् ॥ ८ ॥

तस्य मध्ये महानग्निर्विश्वार्चिर्विश्वतोमुखः ।
सोऽग्रं भुग्विभजन्तिष्ठन्नाहारमजरः कृविः ॥ ९ ॥

तिर्यगूर्ध्वमधःशायी रश्मयस्तस्य सन्तताः ।
सन्तापयन्ति स्वं देहमापादतलमस्तकम् ।
तस्य मध्ये वह्निशिखा अणीयोर्ध्वा व्यवस्थिता ॥ १० ॥

नीलतोयदमध्यस्था विद्युल्लेखेव भास्वरा ।
नीवारशूकवत्तन्वी पीता भास्वत्यणूपमा ॥ ११ ॥

तस्याः शिखाया मध्ये परमात्मा व्यवस्थितः ।
स ब्रह्म स शिवः सेन्द्रः सोऽक्षरः परमः स्वराट् ॥ १२ ॥

ॐ नारायणाय विद्महे वासुदेवाय धीमहि ।
तन्नो विष्णुः प्रचोदयात् ॥ (This is the Vishnu Gayatri, recited at the end, from the
Maha-Naaraayana Upanishad; Anuvaaka 1, Mantra 29)

ॐ शांति शांति शांतिः ॥

Vishnu Sukta

(Rgveda, Shaakala Samhita, Mandala 1, Sukta 154)

विष्णुसूक्तम्

विष्णोर्नु कं वीर्याणि प्र वोचं यः पार्थिवानि विममे रजांसि ।
यो अस्कंभायदुत्तरं सधस्थं विचक्रमाणस्त्रेधोरुगायः ॥ १ ॥

प्र तद्विष्णुः स्तवते वीर्येण मृगो न भीमः कुचरो गिरिष्ठाः ।
यस्योरुषु त्रिषु विक्रमणेष्वधिक्षियन्ति भुवनानि विश्वा ॥ २ ॥

प्र विष्णवे शूषमेतु मन्मं गिरिक्षितं उरुगायाय वृष्णे ।
य इदं दीर्घं प्रयतं सधस्थमेको विममे त्रिभिरित्पदेभिः ॥ ३ ॥

यस्य त्री पूर्णा मधुना पदान्यक्षीयमाणा स्वधया मदन्ति ।
य उं त्रिधातुं पृथिवीमुत द्यामेको दाधार भुवनानि विश्वा ॥ ४ ॥

तदस्य प्रियमभि पाथो अश्यां नरो यत्र देवयवो मदन्ति ।
उरुक्रमस्य स हि बन्धुरित्था विष्णोः पदे परमे मध्व उत्सः ॥ ५ ॥

ता वां वास्तून्युश्मसि गमध्वै यत्र गावो भूरिशृङ्गा अयासः ।
अत्राह तदुरुगायस्य वृष्णः परमं पदमवं भाति भूरि ॥ ६ ॥

Purusha Sukta

(The Purusha Sukta of the Rgveda; Mandala 10, Sukta 90)

पुरुषसूक्तम्

अथ पुरुषसूक्तम् ॥

ॐ सहस्रंशीर्षा पुरुषः सहस्राक्षः सहस्रपात् ।
स भूमिं विश्वतो वृत्वात्यतिष्ठद्दशाङ्गुलम् ॥ १ ॥

पुरुष एवेदं सर्वं यद्भूतं यच्च भव्यम् ।
उतामृतत्वस्येशानो यदत्रेनातिरोहति ॥ २ ॥

एतावानस्य महिमातो ज्यायाँश्च पूरुषः ।
पादोऽस्य विश्वा भूतानि त्रिपादस्यामृतं द्विवि ॥ ३ ॥

त्रिपादूर्ध्व उदैत्पुरुषः पादोऽस्येहाभवत्पुनः ।
ततो विष्वङ् व्यक्रामत्साशनानशने अभि ॥ ४ ॥

तस्माद्विराळजायत विराजो अधि पूरुषः ।
स जातो अत्यरिच्यत पश्चाद्भूमिमथो पुरः ॥ ५ ॥

यत्पुरुषेण हविषा देवा यज्ञमतन्वत ।
वसन्तो अस्यासीदाज्यं ग्रीष्म इध्मः शरद्ध्रुविः ॥ ६ ॥

तं यज्ञं बर्हिषि प्रौक्षन्पुरुषं जातमग्रतः ।
तेन देवा अयजन्त साध्या ऋषयश्च ये ॥ ७ ॥

तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः सम्भृतं पृषदाज्यम् ।
पशून्ताँश्चक्रे वायुव्यानारुण्यान्ग्राम्याश्च ये ॥ ८ ॥

तस्माद्यज्ञात्सर्वहुत ऋचः सामानि जज्ञिरे ।
छन्दांसि जज्ञिरे तस्माद्यजुस्तस्मादजायत ॥ ९ ॥

तस्मादश्वा अजायन्त ये के चोभयादतः ।
गावो ह जज्ञिरे तस्मात्तस्माज्जाता अजावयः ॥ १० ॥

यत्पुरुषं व्यदधुः कतिधा व्यकल्पयन् ।
मुखं किमस्य कौ बाहू का ऊरू पादा उच्येते ॥ ११ ॥

ब्राह्मणोऽस्य मुखमासीद्ब्राह्म राजान्यः कृतः ।
ऊरू तदस्य यद्वैश्यः पद्भ्यां शूद्रो अजायत ॥ १२ ॥

चन्द्रमा मनसो जातश्चक्षुः सूर्यो अजायत ।
मुखादिन्द्रश्चाग्निश्च प्राणाद्वायुरंजायत ॥ १३ ॥

नाभ्यां आसीदन्तरिक्षं शीर्ष्णो द्यौः समवर्तत ।
पद्भ्यां भूमिर्दिशः श्रोत्रात्तथा लोकाँ अकल्पयन् ॥ १४ ॥

सप्तास्यासन्परिधयस्त्रिः सप्त समिधः कृताः ।
देवा यद्यज्ञं तन्वाना अबध्नन्पुरुषं पशुम् ॥ १५ ॥

यज्ञेन यज्ञमंयजन्त देवास्तानि धर्माणि प्रथमान्यासन् ।
ते ह नाकं महिमानं सचन्त यत्र पूर्वे साध्याः सन्ति देवाः ॥ १६ ॥

॥ अथ शुक्लयजुर्वेदीय पुरुषसूक्तः ॥

(The Purusha Sukta of the Yajurveda; Vajasaneyi Samhita, Adhyaaya 31)

हरिः ॐ ॥

सहस्रशीर्षा पुरुषः सहस्राक्षः सहस्रपात् ।
स भूमिः सर्वत स्पृत्वाऽत्यतिष्ठद्दशाङ्गुलम् ॥ १ ॥

पुरुष एवेदः सर्वं यद्भूतं यच्च भाव्यम् ।
उतामृतत्वस्येशानो यदन्नेनातिरोहति ॥ २ ॥

एतावानस्य महिमातो ज्यायाँश्च पूरुषः ।
पादोऽस्य विश्वा भूतानि त्रिपादस्यामृतं दिवि ॥ ३ ॥

त्रिपादूर्ध्व उदैत्पुरुषः पादोऽस्येहाभवत् पुनः ।
ततो विष्वङ् व्यक्रामत्साशनानशने अभि ॥ ४ ॥

ततो विराडजायत विराजो अधि पूरुषः ।
स जातो अत्यरिच्यत पश्चाद्भूमिमथो पुरः ॥ ५ ॥

तस्माद्यज्ञात् सर्वहुतः सम्भृतं पृषदाज्यम् ।
पशूँस्ताँश्चक्रे वायव्यानारण्या ग्राम्याश्च ये ॥ ६ ॥

तस्माद्यज्ञात् सर्वहुतः ऋचः सामानि जज्ञिरे ।
छन्दाँसि जज्ञिरे तस्माद्यजुस्तस्मादजायत ॥ ७ ॥

तस्मादश्वा अजायन्त ये के चोभयादतः ।
 गावो ह जज्ञिरे तस्मात्तस्माज्जाता अजावयः ॥ ८ ॥
 तं यज्ञं बर्हिषि प्रौक्षन् पुरुषं जातमग्रतः ।
 तेन देवा अयजन्त साध्या ऋषयश्च ये ॥ ९ ॥
 यत्पुरुषं व्यदधुः कतिधा व्यकल्पयन् ।
 मुखं किमस्यासीत् किं बाहू किमूरू पादा उच्येते ॥ १० ॥
 ब्राह्मणोऽस्य मुखमासीद्बाहू राजन्यः कृतः ।
 ऊरू तदस्य यद्वैश्यः पद्भ्यां शूद्रो अजायत ॥ ११ ॥
 चन्द्रमा मनसो जातश्चक्षुः सूर्यो अजायत ।
 श्रोत्राद्वायुश्च प्राणश्च मुखादग्निरजायत ॥ १२ ॥
 नाभ्या आसीदन्तरिक्षं शीर्ष्णो द्यौः समवर्तत ।
 पद्भ्यां भूमिर्दिशः श्रोत्रात्तथा लोकाँऽकल्पयन् ॥ १३ ॥
 यत्पुरुषेण हविषा देवा यज्ञमतन्वत ।
 वसन्तोऽस्यासीदाज्यं ग्रीष्म इध्मः शरद्भविः ॥ १४ ॥
 सप्तास्यासन् परिधयस्त्रिः सप्त समिधः कृताः ।
 देवा यद्यज्ञं तन्वाना अबध्नन् पुरुषं पशुम् ॥ १५ ॥
 यज्ञेन यज्ञमयजन्त देवास्तानि धर्माणि प्रथमान्यासन् ।
 ते ह नाकं महिमानः सचन्त यत्र पूर्वे साध्याः सन्ति देवाः ॥ १६ ॥

उत्तरनारायणानुवाकः (Uttara-Naaraayana Anuvaaka)

अद्भ्य सम्भूतः पृथिव्यै रसाच्च, विश्वकर्मणः समवर्तताधिं ।
 तस्य त्वष्टां विदधद्भूपमैति, तत्पुरुषस्य विश्वमाजानुमग्रे ॥ १ ॥
 वेदाहमेतं पुरुषं महान्तम्, आदित्यवर्णं तमंसुः परंस्तात् ।
 तमेवं विद्वानमृतं इह भवति, नान्यःपन्थां विद्यतेऽयनाय ॥ २ ॥
 प्रजापतिश्चरति गर्भे अन्तः, अजायमानो बहुधा विजायते ।
 तस्य धीराः परिजानन्ति योनिम्, मरीचीनां पदमिच्छन्ति वेधसुः ॥ ३ ॥
 यो देवेभ्य आतपति, यो देवानां पुरोहितः ।
 पूर्वो यो देवेभ्योजातः, नमो रुचाय ब्राह्मणे ॥ ४ ॥

रुचं ब्राह्मं जनयन्तः, देवा अग्रे तदब्रुवन् ।

यस्त्वैवं ब्राह्मणो विद्यात्, तस्य देवा असन् वशे ॥ ५ ॥

हीश्वं ते लक्ष्मीश्च पत्न्यौ, अहोरात्रे पार्श्वे, नक्षत्राणि रूपम् ।

अश्विनौ व्यात्तम्, इष्टं मनिषाण, अमुं मनिषाण, सर्वं मनिषाण ॥ ६ ॥

इति उत्तरनारायणानुवाकः ॥

Shri Sukta

श्रीसूक्तम्

ॐ हिरण्यवर्णां हरिणीं सुवर्णरजतस्रजाम् ।
चन्द्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आ वह ॥ १ ॥

तां म आ वह जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीम् ।
यस्यां हिरण्यं विन्देयं गामश्वं पुरुषानहम् ॥ २ ॥

अश्वपूर्वा रथमध्यां हस्तिनादप्रमोदिनीम् ।
श्रियं देवीमुप ह्वये श्रीर्मा देवी जुषताम् ॥ ३ ॥

कां सोस्मितां हिरण्यप्राकारामार्द्रां ज्वलन्तीं तृप्तां तर्पयन्तीम् ।
पद्मेस्थितां पद्मवर्णां तामिहोप ह्वये श्रियम् ॥ ४ ॥

चन्द्रां प्रभासां यशसा ज्वलन्तीं श्रियं लोके देवजुष्टामुदाराम् ।
तां पद्मिनीमीं शरणं प्र पद्ये अलक्ष्मीर्मे नश्यतां त्वां वृणे ॥ ५ ॥

आदित्यवर्णे तपसोऽधि जातो वनस्पतिस्तव वृक्षोऽथ बिल्वः ।
तस्य फलानि तपसा नुदन्तु या अन्तरा याश्च बाह्या अलक्ष्मीः ॥ ६ ॥

उपैतु मां देवसखः कीर्तिश्च मणिना सह ।
प्रादुर्भूतोऽस्मि राष्ट्रेऽस्मिन् कीर्तिमृद्धिं ददातु मे ॥ ७ ॥

क्षुत्पिपासामलां ज्येष्ठामलक्ष्मीं नाशयाम्यहम् ।
अभूतिमसमृद्धिं च सर्वां निर्णुद मे गृहात् ॥ ८ ॥

गन्धद्वारां दुराधर्षां नित्यपुष्टां करीषिणीम् ।
ईश्वरीं सर्वभूतानां तामिहोप ह्वये श्रियम् ॥ ९ ॥

मनसः काममाकूतिं वाचः सत्यमशीमहि ।
पशूनां रूपमन्नस्य मयि श्रीः श्रयतां यशः ॥ १० ॥

कर्दमेन प्रजा भूता मयि सम्भव कर्दम ।
श्रियं वासय मे कुले मातरं पद्ममालिनीम् ॥ ११ ॥

आपः सृजन्तु स्निग्धानि चिक्लीत वस मे गृहे ।
नि च देवीं मातरं श्रियं वासय मे कुले ॥ १२ ॥

आर्द्रां पुष्करिणीं पुष्टिं पिङ्गलां पद्ममालिनीम् ।
चन्द्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आ वह ॥ १३ ॥

आर्द्रां यः करिणीं यष्टिं सुवर्णां हेममालिनीम् ।
सूर्यां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आ वह ॥ १४ ॥

तां म आ वह जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीम् ।
यस्यां हिरण्यं प्रभूतं गावो दास्योऽश्वान् विन्देयं पुरुषानहम् ॥ १५ ॥

यः शुचिः प्रयतो भूत्वा जुहुयादाज्यमन्वहम् ।
सूक्तं पञ्चदशर्चं च श्रीकामः सततं जपेत् ॥ १६ ॥

Devi Sukta

(Rgveda, Shaakala Samhita, Mandala 10, Sukta 125)

देवीसूक्तम्

अहं रुद्रेभिर्वसुभिश्चराम्यहमादित्यैरुत विश्वदेवैः ।
अहं मित्रावरुणोभा बिभर्म्यहमिन्द्राग्नी अहमश्विनोभा ॥ १ ॥

अहं सोममाहनसं बिभर्म्यहं त्वष्टारमुत पूषणं भगम् ।
अहं दंधामि द्रविणं हविष्मते सुप्राव्ये यजमानाय सुन्वते ॥ २ ॥

अहं राष्ट्रीं संगमनी वसूनां चिकितुषीं प्रथमा यज्ञियांनाम् ।
तां मां देवा व्यदधुः पुरुत्रा भूरिस्थात्रां भूयविशयन्तीम् ॥ ३ ॥

मया सो अन्नमत्ति यो विपश्यति यः प्राणिति य ईं शृणोत्युक्तम् ।
अमन्तवो मां त उपं क्षियन्ति श्रुधि श्रुत श्रद्धिवं तं वदामि ॥ ४ ॥

अहमेव स्वयमिदं वदामि जुष्टं देवेभिरुत मानुषेभिः ।
यं कामये तंतमुग्रं कृणोमि तं ब्रह्माणं तमृषिं तं सुमेधाम् ॥ ५ ॥

अहं रुद्राय धनुरा तनोमि ब्रह्मद्विषे शरंवे हन्त्वा उं ।
अहं जनाय समदं कृणोम्यहं द्यावापृथिवी आ विवेश ॥ ६ ॥

अहं सुवे पितरंमस्य मूर्धन्मम् योनिरप्स्वन्तः संमुद्रे ।
ततो वि तिष्ठे भुवनानु विश्वोतामूं द्यां वर्ष्मणोपं स्पृशामि ॥ ७ ॥

अहमेव वातं इव प्र वाम्यारभमाणा भुवनानि विश्वां ।
पुरो दिवा पुर एना पृथिव्यैतावती महिना सं बभूव ॥ ८ ॥

Manyu Sukta

(Rgveda, Shaakala Samhita, Mandala 10, Suktas 83-84)

मन्युसूक्तम्

(सूक्त ८३)

यस्ते मन्योऽविधद्वज्र सायक सह ओजः पुष्यति विश्वमानुषक् ।
साह्याम् दासमार्यं त्वया युजा सहस्कृतेन सहसा सहस्वता ॥ १ ॥

मन्युरिन्द्रो मन्युरेवासं देवो मन्युर्होता वरुणो जातवेदाः ।
मन्युं विशं ईळते मानुषीर्याः पाहि नो मन्यो तपसा सजोषाः ॥ २ ॥

अभीहि मन्यो त्वसस्तवीयान्तपसा युजा वि जंहि शत्रून् ।
अमित्रहा वृत्रहा दस्युहा च विश्वा वसून्या भरा त्वं नः ॥ ३ ॥

त्वं हि मन्यो अभिभूत्योजाः स्वयम्भूर्भामो अभिमातिषाहः ।
विश्वचर्षणिः सहुरिः सहावानस्मास्वोजः पृतनासु धेहि ॥ ४ ॥

अभागः सन्नप परेतो अस्मि तव क्रत्वां तविषस्यं प्रचेतः ।
तं त्वां मन्यो अक्रतुर्जिहीळाहं स्वा तनूर्बलदेयाय मेहि ॥ ५ ॥

अयं ते अस्म्युप मेह्यर्वाङ्प्रतीचीनः सहुरे विश्वधायः ।
मन्यो वज्रिन्नभि मामा ववृत्स्व हनाव दस्यूरुत बोध्यापेः ॥ ६ ॥

अभि प्रेहि दक्षिणतो भवा मेऽधा वृत्राणि जङ्घनाव भूरि ।
जुहोमि ते धरुणं मध्वो अग्रमुभा उपांशु प्रथमा पिबाव ॥ ७ ॥

(सूक्त ८४)

त्वया मन्यो सुरथमारुजन्तो हर्षमाणासो धृषिता मरुत्वः ।
तिग्मेषव आयुधा संशिशाना अभि प्र यन्तु नरो अग्निरूपाः ॥ ८ ॥

अग्निरिव मन्यो त्विषितः सहस्व सेनानीर्नः सहुरे हूत एधि ।
हत्वाय शत्रून्वि भजस्व वेद ओजो मिमानो वि मृधो नुदस्व ॥ ९ ॥

सहस्व मन्यो अभिमांतिमस्मे रुजन्मृणन्मृणन्प्रेहि शत्रून् ।
उग्रं ते पाजो नन्वा रुरुधे वशी वशं नयस एकज त्वम् ॥ १० ॥

एको बहूनामंसि मन्यवीळितो विशांविशं युधये सं शिंशाधि ।
अकृत्तरुक्त्वया युजा वयं द्युमन्तं घोषं विजयाय कृण्महे ॥ ११ ॥

विजेषुकृदिन्द्रं इवानवब्रवोऽस्माकं मन्यो अधिपा भवेह ।
प्रियं ते नामं सहुरे गृणीमसि विद्मः तमुत्सं यतं आब्रूथं ॥ १२ ॥

आभूत्या सहजा वज्र सायक सहो बिभर्ष्यभिभूत उत्तरम् ।
क्रत्वा नो मन्यो सह मेद्येधि महाधनस्य पुरुहूत संसृजि ॥ १३ ॥

संसृष्टं धनमुभयं समाकृतमस्मभ्यं दत्तां वरुणश्च मन्युः ।
भियं दधाना हृदयेषु शत्रवः पराजितासो अप् नि लयन्ताम् ॥ १४ ॥

Balittha Sukta

(Rgveda, Shaakala Samhita, Mandala 1, Sukta 141)

बळित्थासूक्तम्

बळित्था तद्वपुषे धायि दर्शतं देवस्य भर्गुः सहसो यतो जनि ।
यदीमुप ह्वरते साधते मतिऋतस्य धेनां अनयन्त सस्रुतः ॥ १ ॥

पृक्षो वपुः पितुमान्नित्य आ शये द्वितीयमा सप्तशिंवासु मातृषु ।
तृतीयमस्य वृषभस्य दोहसे दशप्रमतिं जनयन्त योषणः ॥ २ ॥

निर्यदीं बुधान्महिषस्य वर्षस ईशानासः शवंसा क्रन्तं सूरयः ।
यदीमनुं प्रदिवो मध्वं आध्वे गुहा सन्तं मातरिश्वां मथायति ॥ ३ ॥

प्र यत्पितुः परमात्रीयते पर्या पृक्षुधो वीरुधो दंसु रोहति ।
उभा यदस्य जनुषं यदिन्वत आदिद्यविष्ठो अभवद्घृणा शुचिः ॥ ४ ॥

आदिन्मातृराविश्यास्वा शुचिरहिंस्यमान उर्विया वि वांवृधे ।
अनु यत्पूर्वा अरुहत्सनाजुवो नि नव्यंसीष्ववरासु धावते ॥ ५ ॥

आदिद्धोतारं वृणते दिविष्टिषु भगमिव पपृचानासं ऋञ्जते ।
देवान्यत्क्रत्वां मज्मनां पुरुष्टुतो मर्तुं शंसं विश्वधा वेति धायसे ॥ ६ ॥

वि यदस्थाद्यजतो वातचोदितो ह्यारो न वक्रां जरणा अनाकृतः ।
तस्य पत्नन्दक्षुषः कृष्णजहसः शुचिंजन्मनो रज आ व्यध्वनः ॥ ७ ॥

रथो न यातः शिकंभिः कृतो द्यामङ्गैभिररुषेभिरीयते ।
आदस्य ते कृष्णासो दक्षि सूरयः शूरस्येव त्वेषथादीषते वयः ॥ ८ ॥

त्वया ह्यग्रे वरुणो धृतव्रतो मित्रः शांशद्रे अर्यमा सुदानवः ।
यत्सीमनु क्रतुना विश्वथां विभुररान्न नेमिः परिभूरजायथाः ॥ ९ ॥

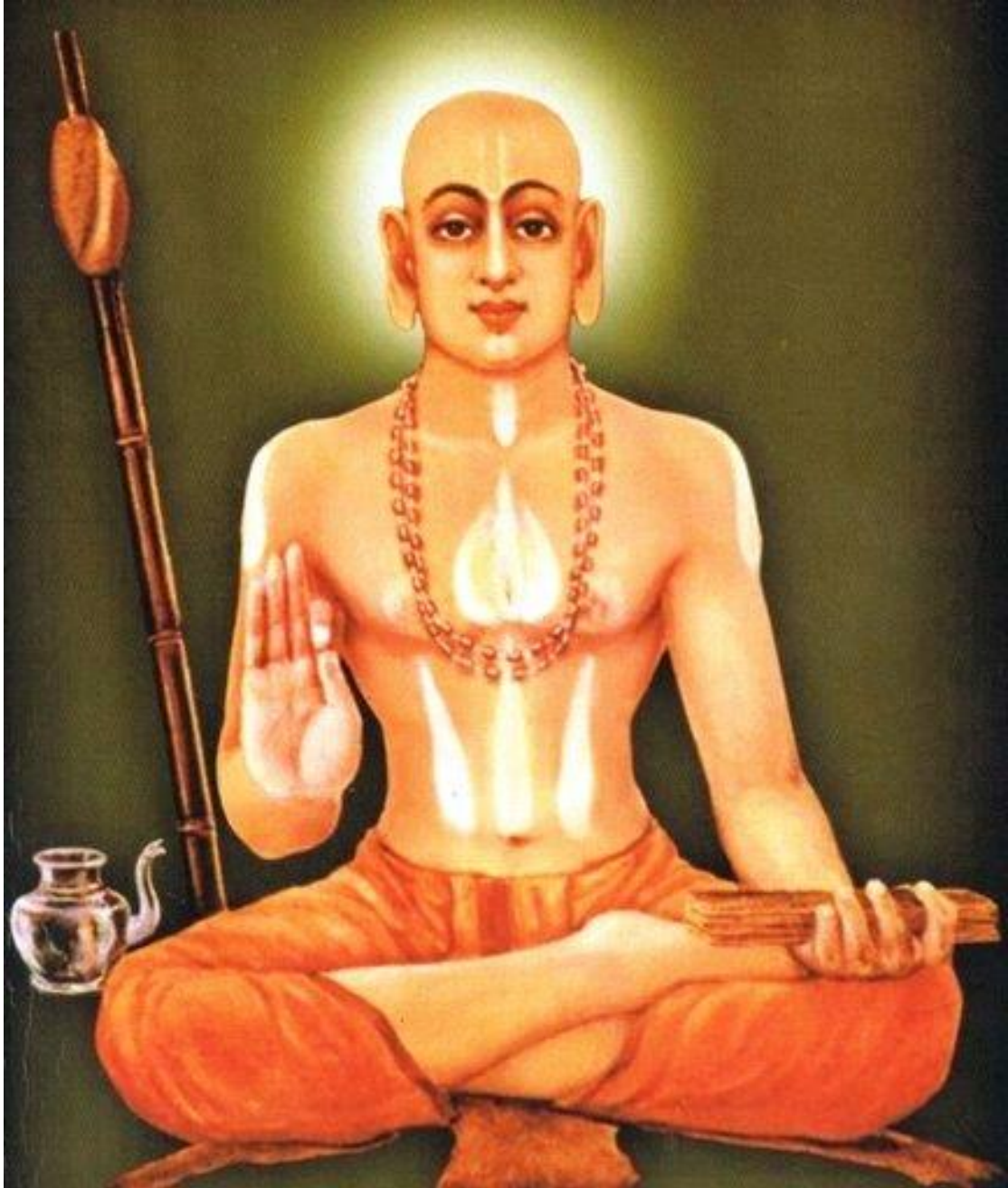
त्वमग्रे शशमानाय सुन्वते रत्नं यविष्ठ देवतांतिमिन्वसि ।
तं त्वा नु नव्यं सहसो युवन्वयं भगं न कारे मंहिरत्न धीमहि ॥ १० ॥

अस्मे रयिं न स्वर्थं दमूनसं भगं दक्षं न पंपृचासि धर्णसिम् ।
रश्मीरिव यो यमति जन्मनी उभे देवानां शंसंमृत आ च सुक्रतुः ॥ ११ ॥

उत नः सुद्योत्मां जीराश्वो होतां मन्द्रः शृणवच्चन्द्ररथः ।
स नो नेषत्रेषंतमैरमूरोऽग्निर्वामं सुवितं वस्यो अच्छं ॥ १२ ॥

अस्ताव्यग्निः शिमीवद्भिरकैः साम्राज्याय प्रतरं दधानः ।
अमी च ये मघवानो वयं च मिहं न सूरौ अति निष्टतन्युः ॥ १३ ॥

3. The Dvaadasha Stotras of Shripaada Madhvaachaarya

Introduction

The Dvaadasha Stotras are a set of 12 Stotras composed by Shripaada Madhvacharya, praising Shri Lakshmi Naaraayana. For a long time, one set of the Dvaadasha Stotras were known. However, during recent times, this recension was discovered and obtained from a 700 year old manuscript of

Shrimat Aachaarya's Sarvamula granthas, written by his direct disciple, Shri Hrsheeksha Teertharu. This contains an entire extra Stotra and is the third one in this section. The Stotra is ended by a combination of two Gaayatri Chhandas, equivalent to one and a half Anushtup Chhandas. Anustup Chhanda refers to a set of 32 letters, while Gaayatri Chhanda is a set of 24 letters. The complete form of the Stotra and that it contains 15 shlokas, was confirmed through the 300 and 150 year old manuscripts of Shri Raghupriya Teertharu and Shri Raghuratna Teertharu respectively, who were both Yatis of Shri Palimaaru Matha.

This Stotra additionally has klishtha pada prayoga, i.e. making use of complex words, which need to be deciphered with good knowledge of the Shaastras, in contrast to the the other Dvaadasha Stotras, which have sulalita pada prayoga, making their vocabulary and language easily comprehensible for those with good knowledge of Samskrta. This particular Stotra especially describes different rupas of Shri Naaraayana, due to which knowledge of Tantrasaara Sangraha is recommended to understand its meaning deeply. Moreover, there are changes in the order of the Stotras and two of them have been merged in the original manuscript of Shri Hrsheeksha Teertharu. This was not available during later times, due to which they were unknown to later bhaashyakaras. In this version, the Narasimha Nakha Stuti too occurs, as the fifth of the Dvaadasha Stotras, though believed to have been an independent work of Shrimat Aachaarya.

॥ द्वादश स्तोत्राणि ॥

अथ प्रथमस्तोत्रम् (श्रीस्तुतिः)

विश्वस्थितिप्रलयसर्गमहाविभूति वृत्तिप्रकाशनियमावृति बन्धमोक्षाः ।
यस्या अपाङ्गलवमात्रत ऊर्जिता सा श्रीः यत्कटाक्षबलवत्यजितं नमामि ॥ १ ॥

ब्रह्मेशशक्ररविधर्मशशाङ्कपूर्व गीर्वाणसन्ततिरियं यदपाङ्गलेशम् ।
आश्रित्य विश्वविजयं विसृजत्यचिन्त्या श्रीः यत्कटाक्षबलवत्यजितं नमामि ॥ २ ॥

धर्मार्थकामसुमतिप्रचयाद्यशेषसन्मङ्गलं विदधते यदपाङ्गलेशम् ।
आश्रित्य तत्प्रणतसत्प्रणता अपीड्या श्रीः यत्कटाक्षबलवति अजितं नमामि ॥ ३ ॥

षड्वर्गनिग्रहनिरस्तसमस्तदोषा ध्यायन्ति विष्णुमृषयो यदपाङ्गलेशम् ।
आश्रित्य यानपि समेत्य न याति दुःखं श्रीः यत्कटाक्षबलवति अजितं नमामि ॥ ४ ॥

शेषाहिवैरिशिवशक्रमनुप्रधान चित्रोरुकर्मरचनं यदपाङ्गलेशम् ।
आश्रित्य विश्वमखिलं विदधाति धाता श्रीः यत्कटाक्षबलवति अजितं नमामि ॥ ५ ॥

शक्रोग्रदीधितिहिमाकरसूर्यसूनु पूर्वं निहत्य निखिलं यदपाङ्गलेशम् ।
आश्रित्य नृत्यति शिवः प्रकटोरुशक्तिः श्रीः यत्कटाक्ष बलवति अजितं नमामि ॥ ६ ॥

तत्पादपङ्कजमहासनतामवाप शर्वादिवन्द्यचरणो यदपाङ्गलेशम् ।
आश्रित्य नागपतिः अन्यसुरैर्दुरापां श्रीः यत्कटाक्षबलवति अजितं नमामि ॥ ७ ॥

नागारिरुग्रबलपौरुष आप विष्णुवाहत्वमुत्तमजवो यदपाङ्गलेशम् ।
आश्रित्य शक्रमुखदेवगणैः अचिन्त्यं श्रीः यत्कटाक्ष बलवति अजितं नमामि ॥ ८ ॥

आनन्दतीर्थमुनिसन्मुखपंकजोत्थं साक्षाद्रमाहरिमनः प्रियं उत्तमार्थम् ।
भक्त्या पठति अजितमात्मनि सन्निधाय यः स्तोत्रमेतभियाति तयोरभीष्टम् ॥ ९ ॥

इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्यकृता श्रीस्तुतिः समाप्ता ॥

अथ द्वितीयस्तोत्रम्

वन्दे वन्द्यं सदानन्दं वासुदेवं निरञ्जनम् ।
इन्दिरापतिमाद्यादि वरदेश वरप्रदम् ॥ १ ॥

नमामि निखिलाधीश किरीटाघृष्टपीठवत् ।
हृत्तमः शमनेऽर्काभं श्रीपतेः पादपङ्कजम् ॥ २ ॥

जाम्बूनदाम्बराधारं नितम्बं चिन्त्यमीशितुः ।
स्वर्णमञ्जीरसंवीतं आरूढं जगदम्बया ॥ ३ ॥

उदरं चिन्त्यं ईशस्य तनुत्वेऽपि अखिलम्भरम् ।
वलित्रयाङ्कितं नित्यं आरूढं श्रियैकया ॥ ४ ॥

स्मरणीयमुरो विष्णोरिन्दिरावासमुत्तमैः ।
अनन्तं अन्तवदिव भुजयोरन्तरङ्गतम् ॥ ५ ॥

शङ्खचक्रगदापद्मधराश्चिन्त्या हरेर्भुजाः ।
पीनवृत्ता जगद्रक्षा केवलोद्योगिनोऽनिशम् ॥ ६ ॥

सन्ततं चिन्तयेत्कण्ठं भास्वत्कौस्तुभभासकम् ।
वैकुण्ठस्याखिला वेदा उद्गीर्यन्तेऽनिशं यतः ॥ ७ ॥

स्मरेत यामिनीनाथ सहस्रामितकान्तिमत् ।
भवतापापनोदीड्यं श्रीपतेः मुखपङ्कजम् ॥ ८ ॥

पूर्णानन्यसुखोद्भासिं अन्दस्मितमधीशितुः ।
गोविन्दस्य सदा चिन्त्यं नित्यानन्दपदप्रदम् ॥ ९ ॥

स्मरामि भवसन्ताप हानिदामृतसागरम् ।
पूर्णानन्दस्य रामस्य सानुरागावलोकनम् ॥ १० ॥

ध्यायेदजस्रमीशस्य पद्मजादिप्रतीक्षितम् ।
भ्रूभङ्गं पारमेष्ठ्यादि पददायि विमुक्तिदम् ॥ ११ ॥

सन्ततं चिन्तयेऽनन्तमन्तकाले विशेषतः ।
नैवोदापुः गृणन्तोऽन्तं यद्गुणानां अजादयः ॥ १२ ॥

इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्य विरचितं द्वादशस्तोत्रेषु द्वितीयस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

अथ तृतीयस्तोत्रम्

शङ्खचक्रगदापद्मशार्ङ्गखड्गधरं सदा ।
नमामि पितरं नित्य वासुदेवं जगत् पतिम् ॥ १ ॥

सच्चिदानन्दरूपं तमनामयमनन्तरम् ।
एकमेकान्तमभयं विष्णुं विश्वहृदि स्थितम् ॥ २ ॥

नानास्वभावमत्यन्तस्वभावेन विचारितम् ।
अविशेषमनाद्यन्तं प्रणमामि सनातनम् ॥ ३ ॥

कुन्देन्दुसन्निभं वन्दे सुधारसन्निभं विभुम् ।
ज्ञानमुद्रापुस्तकारिशङ्खाक्षायुधधारिणम् ॥ ४ ॥

आनन्दमजरं नित्यमात्मेशममितद्युतिम् ।
वन्दे विश्वस्य पितरं विष्णुं विश्वेश्वरं सदा ॥ ५ ॥

अमन्दानन्दसन्दोहसन्तोषितजगत्रयम् ।
नारायणमणीयांसं वन्दे देवं सदातनम् ॥ ६ ॥

सूर्यमण्डलमद्भ्यस्थं वराभयकरोद्यतम् ।
सूर्यामितद्युतिं वन्दे नारायणमनामयम् ॥ ७ ॥

विश्वं विश्वाकरं वन्दे विश्वस्य प्रपितामहम् ।
नानारूपमजं नित्यं विश्वात्मानं प्रजापतिम् ॥ ८ ॥

कालाकालविचारादिप्रकालितसदातनम् ।
पुरुषं प्रकृतिस्थं च वन्दे विष्णुमजोत्तमम् ॥ ९ ॥

ब्रह्मणः पितरं वन्दे शङ्करस्य पितामहम् ।
श्रियः पतिमजं नित्यमिन्द्रादिप्रपितामहम् ॥ १० ॥

प्रतिप्रति स्थितं विष्णुं नित्यामृतमनामयम् ।
शङ्खचक्रधरं वन्दे वराभयकरोद्यतम् ॥ ११ ॥

प्रतापप्रविशेषेण दूरीकृतविदूषणम् ।
विदारितारिमत्यन्तप्रसन्नं प्रणमाम्यहम् ॥ १२ ॥

अप्रमेयमजं नित्यं विशालममृतं परम् ।
कृतनित्यालयं लोके नमस्यामि जगत् पतिम् ॥ १३ ॥

सुनित्यसुखमक्षय्यं शुद्धं शान्तं निरञ्जनम् ।
लोकालोकविचाराढ्यं नमस्यामि श्रियःपतिम् ॥ १४ ॥

अमन्दानन्दसन्दोहसान्द्रमिन्द्रानुजं परम् ।
नित्यावदातमेकान्तं प्रमाणातीतमक्षयम् ।
लोकालोकपतिं दिव्यं नमस्यामि रमापतिम् ॥ १५ ॥

इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्यविरचितं द्वादशस्तोत्रेषु तृतीयस्तोत्रम् सम्पूर्णम् ॥

अथ चतुर्थस्तोत्रम् (हरिस्तुतिः)

कुरु भुङ्क्ष्व च कर्म निजं नियतं हरिपादविनम्रधिया सततम् ।
हरिरेव परो हरिरेव गुरुः हरिरेव जगत्पितृमातृगतिः ॥ १ ॥

न ततोऽस्त्यपरं जगदीड्यतमं जगतीड्यतमं परमात्परतः पुरुषोत्तमतः ।
तदलं बहुलोकविचिन्तनया प्रवणं कुरु मानसमीशपदे ॥ २ ॥

यततोऽपि हरेः पदसंस्मरणे सकलं ह्यघमाशु लयं व्रजति ।
स्मरतस्तु विमुक्तिपदं परमं स्फुटमेष्यति तत्किमपाक्रियते ॥ ३ ॥

शृणुतामलसत्यवचः परमं शपथेरितं उच्छ्रितबाहुयुगम् ।
न हरेः परमो न हरेः सदृशः परमः स तु सर्वं चिदात्मगणात् ॥ ४ ॥

यदि नाम परो न भवेत् हरिः कथमस्य वशे जगदेतदभूत् ।
यदि नाम न तस्य वशे सकलं कथमेव तु नित्यसुखं न भवेत् ॥ ५ ॥

न च कर्मविमामल कालगुणप्रभृतीशमचित्तनु तद्धि यतः ।
चिदचित्तनु सर्वमसौ तु हरिर्यमयेदिति वैदिकमस्ति वचः ॥ ६ ॥

व्यवहारभिदाऽपि गुरोर्जगतां न तु चित्तगता स हि चोद्यपरम् ।
बहवः पुरुषाः पुरुषप्रवरो हरिरित्यवदत्स्वयमेव हरिः ॥ ७ ॥

चतुराननपूर्वविमुक्तगणा हरिमेत्य तु पूर्ववदेव सदा ।
नियतोच्चविनीचतयैव निजां स्थितिमापुरिति स्म परं वचनम् ॥ ८ ॥

आनन्दतीर्थसन्नाम्ना पूर्णप्रज्ञाभिधायुजा ।
कृतं हर्यष्टकं भक्त्या पठतः प्रीयते हरिः ॥ ९ ॥

इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्य विरचितं द्वादशस्तोत्रेषु चतुर्थस्तोत्रम् सम्पूर्णम् ॥

[हरिस्तुतिः समाप्ता ।]

Shri Nrsimha Nakha Stuti

अथ पञ्चमस्तोत्रम् (श्रीनृसिंहनखरस्तुतिः)

ॐ ॥ रामोऽखिलानन्दतनुः स एव भीमोऽतिपापेषु दुरन्तवीर्यः ।
कामः स एवाजितकामिनीषु सोमः स एवाऽत्मपदाश्रितेषु ॥

© Copyrights 2022-24 Achyuta Bhakti Deets

पान्त्वस्मान्

पुरुहूतवैरिबलवन्मातङ्गमाद्यद्घटाकुम्भोच्चाद्रिविपाटनाधिकपटुप्रत्येकवज्रायिताः ।
श्रीमत्कण्ठीरवास्यप्रतसुनखरा दारितारातिदूर प्रध्वस्तध्वान्तशान्तप्रविततमनसा भाविता
भूरिभागैः ॥ १ ॥

लक्ष्मीकान्त समन्ततोऽपि कलयन् नैवेशितुस्ते समं पश्याम्युत्तमवस्तु दूरतरतोऽपास्तं रसो
योऽष्टमः ।

यद्रोषोत्करदक्षनेत्रकुटिलप्रान्तोत्थिताग्निस्फुरत्खद्योतोपमविस्फुलिङ्गभसिता
ब्रह्मेशशक्रोत्कराः ॥ २ ॥

इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्यकृता श्रीनृसिंहनखरस्तुतिः समाप्ता ॥

om || raamo'khilaanandatanuhu sa eva bheemo'tipaapeshu durantaveeryaha |
kaamaha sa evaajitakaamineeshu somaha sa evaa'tmapadaashriteshu ||

paantvasmaan

puruhootavairibalavanmaatangamaadyadghataakumbhochchaadrivipaataanaad
hikapatupratyekavajraayitaaha |

shreematkantheeravaasyapratatasunakharaa daaritaaraatidoora

pradhvastadhvaantashaantaprvatitamanasaa bhaavitaa bhooribhaagaih || 1

||

lakshmeekaanta samantato'pi kalayan naiveshituste samam

pashyaamyuttamavastu dooratarato'paastam raso yo'shtamaha |

yadroshotkaradakshanetrakutilapraantotthitaagnisphuratkhadyotopamavisphul
ingabhasitaa brahmeshashakrotkaraaha || 2 ||

iti shreemadaanandateerthabhagavatpaadaachaaryakrtaa

shreenrsimhanakharastutihi samaaptaa ||

अथ षष्ठस्तोत्रम्

वन्दिताशेषवन्द्योरुवृन्दारकं चन्दनाचर्चितोदारपीनांसकम् ।
इन्दिराचञ्चलापाङ्गनीराजितं मन्दरोद्धारिवृत्तोद्भुजाभोगिनम् ।
प्रीणयामो वासुदेवं देवतामण्डलाखण्डमण्डनं प्रीणयामो वासुदेवम् ॥ १ ॥

सृष्टिसंहारलीलाविलासाततं पुष्टषाड्गुण्यसद्विग्रहोल्लासिनम् ।
दुष्टनिःशेषसंहारकर्मोद्यतं हृष्टपुष्टातिशिष्ट प्रजासंश्रयम् ।
प्रीणयामो वासुदेवं देवतामण्डलाखण्डमण्डनं प्रीणयामो वासुदेवम् ॥ २ ॥

उन्नतप्रार्थिताशेषसंसाधकं सन्नतालौकिकानन्ददश्रीपदम् ।
भिन्नकर्माशयप्राणिसम्प्रेरकं तन्न किं नेति विद्वत्सु मीमांसितम् ।
प्रीणयामो वासुदेवं देवतामण्डलाखण्डमण्डनं प्रीणयामो वासुदेवम् ॥ ३ ॥

विप्रमुख्यैः सदा वेदवादोन्मुखैः सुप्रतापैः क्षितीशेश्वरैश्चार्चितम् ।
अप्रतर्क्योरुसंविद्गुणं निर्मलं सप्रकाशाजरानन्दरूपं परम् ।
प्रीणयामो वासुदेवं देवतामण्डलाखण्डमण्डनं प्रीणयामो वासुदेवम् ॥ ४ ॥

अत्ययो यस्य केनापि न क्वापि हि प्रत्ययो यद्गुणेषूत्तमानां परः ।
सत्यसङ्कल्प एको वरेण्यो वशी मत्यनूनैः सदा वेदवादोदितः ।
प्रीणयामो वासुदेवं देवतामण्डलाखण्डमण्डनं प्रीणयामो वासुदेवम् ॥ ५ ॥

पश्यतां दुःखसन्ताननिर्मूलनं दृश्यतां दृश्यतामित्यजेशार्चितम् ।
नश्यतां दूरगं सर्वदाप्याऽत्मगं वश्यतां स्वेच्छया सज्जनेष्वागतम् ।
प्रीणयामो वासुदेवं देवतामण्डलाखण्डमण्डनं प्रीणयामो वासुदेवम् ॥ ६ ॥

अग्रजं यः ससर्जाजमग्न्याकृतिं विग्रहो यस्य सर्वे गुणा एव हि ।
उग्र आद्योऽपि यस्यात्मजाग्न्यात्मजः सद्गृहीतः सदा यः परं दैवतम् ।
प्रीणयामो वासुदेवं देवतामण्डलाखण्डमण्डनं प्रीणयामो वासुदेवम् ॥ ७ ॥

अच्युतो यो गुणैर्नित्यमेवाखिलैः प्रच्युतोऽशेषदोषैः सदा पूरितः ।
उच्यते सर्ववेदोरुवादैरजः स्वर्चितो ब्रह्मरुद्रेन्द्रपूर्वैः सदा ।
प्रीणयामो वासुदेवं देवतामण्डलाखण्डमण्डनं प्रीणयामो वासुदेवम् ॥ ८ ॥

धार्यते येन विश्वं सदाजादिकं वार्यतेऽशेषदुःखं निजध्यायिनाम् ।
पार्यते सर्वमन्यैर्नयत्यार्यते कार्यते चाखिलं सर्वभूतैः सदा ।
प्रीणयामो वासुदेवं देवतामण्डलाखण्डमण्डनं प्रीणयामो वासुदेवम् ॥ ९ ॥

सर्वपापानियत्संस्मृतेः सङ्कयं सर्वदा यान्ति भक्त्या विशुद्धात्मनाम् ।
शर्वगुर्वादिगीर्वाण संस्थानदः कुर्वते कर्म यत्प्रीतये सज्जनाः ।
प्रीणयामो वासुदेवं देवतामण्डलाखण्डमण्डनं प्रीणयामो वासुदेवम् ॥ १० ॥

अक्षयं कर्म यस्मिन् परे स्वर्पितं प्रक्षयं यान्ति दुःखानि यन्नामतः ।
अक्षरो योऽजरः सर्वदैवामृतः कुक्षिगं यस्य विश्वं सदाऽजादिकम् ।
प्रीणयामो वासुदेवं देवतामण्डलाखण्डमण्डनं प्रीणयामो वासुदेवम् ॥ ११ ॥

नन्दितीर्थोरुसन्नामिनो नन्दिनः सन्दधानाः सदानन्ददेवे मतिम् ।
मन्दहासारुणा पाङ्गदत्तोन्नतिं वन्दिताशेषदेवादिवृन्दं सदा ।
प्रीणयामो वासुदेवं देवतामण्डलाखण्डमण्डनं प्रीणयामो वासुदेवम् ॥ १२ ॥

इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्य विरचितं द्वादशस्तोत्रेषु षष्ठस्तोत्रम् सम्पूर्णम् ॥

अथ सप्तमस्तोत्रम्

देवकिनन्दन नन्दकुमारा वृन्दावनाञ्जन गोकुलचन्द्र ॥ १ ॥
कन्दफलाशन सुन्दररूपा नन्दितगोकुल वन्दितपाद ॥ २ ॥
इन्द्रसुतावक नन्दकहस्ता चन्दनचर्चित सुन्दरिनाथ ॥ ३ ॥
इन्दीवरोदरदलनयनाऽऽ मन्दरधारा गोविन्द वन्दे ॥ ४ ॥
मत्स्यकरूप लयोदविहारिन् वेदविनेत्र चतुर्मुखवन्द्य ॥ ५ ॥
कूर्मस्वरूपक मन्दरधारिन् लोकविधारक देववरेण्य ॥ ६ ॥
सूकररूपक दानवशत्रो भूमिविधारक यज्ञावराङ्ग ॥ ७ ॥
देव नृसिंह हिरण्यकशत्रो सर्व भयान्तक दैवतबन्धो ॥ ८ ॥
वामन वामन माणववेष दैत्यवरान्तक कारणभूत ॥ ९ ॥
रामभृगूद्वह सूर्जितदीप्ते क्षत्रकुलान्तक शम्भुवरेण्य ॥ १० ॥
राघव राघव राक्षसशत्रो मारुतिवल्लभ जानकिकान्त ॥ ११ ॥
देवकिनन्दन सुन्दररूप रुक्मिणिवल्लभ पाण्डवबन्धो ॥ १२ ॥
दैत्यविमोहक नित्यसुखादे देवविबोधक बुद्धस्वरूप ॥ १३ ॥
दुष्टकुलान्तक कल्किस्वरूपा धर्मविवर्धन मूलयुगादे ॥ १४ ॥
आनन्दतीर्थकृता हरिगाथा पापहरा शुभनित्यसुखार्था ॥ १५ ॥
इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्य विरचितं द्वादशस्तोत्रेषु सप्तमस्तोत्रम् सम्पूर्णम् ॥

अथ अष्टमस्तोत्रं

अतिमततमोगिरिसमितिभिभेदन पितामहभूतिद गुणगणनिलय ।
शुभतम कथाशय परमसदोदित जगदेककारण रामरमारमण ॥ १ ॥

विधिभवमुखसुरसततसुवन्दितरमामनोवल्लभ भव मम शरणम् ।
शुभतम कथाशय परमसदोदित जगदेककारण रामरमारमण ॥ २ ॥

अगणितगुणगणमयशरीर हे विगतगुणेतर भव मम शरणम् ।
शुभतम कथाशय परमसदोदित जगदेककारण रामरमारमण ॥ ३ ॥

अपरिमितसुखनिधिविमलसुदेह हे विगत सुखेतर भव मम शरणम् ।
शुभतम कथाशय परमसदोदित जगदेककारण रामरमारमण ॥ ४ ॥

प्रचलितलयजलविहरण शाश्वतसुखमयमीन हे भव मम शरणम् ।
शुभतम कथाशय परमसदोदित जगदेककारण रामरमारमण ॥ ५ ॥

सुरदितिजसुबलविलुळितमन्दरधर पर कूर्म हे भव मम शरणम् ।
शुभतम कथाशय परमसदोदित जगदेककारण रामरमारमण ॥ ६ ॥

सगिरिवरधरातळवह सुसूकरपरमविबोध हे भव मम शरणम् ।
शुभतम कथाशय परमसदोदित जगदेककारण रामरमारमण ॥ ७ ॥

अतिबलदितिसुत हृदय विभेदन जयनृहरेऽमल भव मम शरणम् ।
शुभतम कथाशय परमसदोदित जगदेककारण रामरमारमण ॥ ८ ॥

बलिमुखदितिसुतविजयविनाशन जगदवनाजित भव मम शरणम् ।
शुभतम कथाशय परमसदोदित जगदेककारण रामरमारमण ॥ ९ ॥

अविजितकुनृपतिसमितिखण्डन रमावर वीरप भव मम शरणम् ।
शुभतम कथाशय परमसदोदित जगदेककारण रामरमारमण ॥ १० ॥

खरतरनिशिचरदहन परामृत रघुवर मानद भव मम शरणम् ।
शुभतम कथाशय परमसदोदित जगदेककारण रामरमारमण ॥ ११ ॥

सुललिततनुवर वरद महाबल यदुवर पार्थप भव मम शरणम् ।
शुभतम कथाशय परमसदोदित जगदेककारण रामरमारमण ॥ १२ ॥

दितिसुतविमोहन विमलविबोधन परगुणबुद्ध हे भव मम शरणम् ।
शुभतम कथाशय परमसदोदित जगदेककारण रामरमारमण ॥ १३ ॥

कलिमलहुतवह सुभग महोत्सव शरणद कल्कीश भव मम शरणम् ।
शुभतम कथाशय परमसदोदित जगदेककारण रामरमारमण ॥ १४ ॥
अखिलजनविलय परसुखकारण परपुरुषोत्तम भव मम शरणम् ।
शुभतम कथाशय परमसदोदित जगदेककारण रामरमारमण ॥ १५ ॥
इति तव नुतिवरसततरतेर्भव सुशरणमुरुसुखतीर्थमुनेः भगवन् ।
शुभतम कथाशय परमसदोदित जगदेककारण रामरमारमण ॥ १६ ॥
इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्य विरचितं द्वादशस्तोत्रेषु अष्टमस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

अथ नवमस्तोत्रम्

केशव केशव शासक वन्दे पाशधरार्चित शूरपरेश ।
नारायणामलतारण वन्दे कारणकारण पूर्ण वरेण्य ॥ १ ॥

माधव माधव शोधक वन्दे बाधक बोधक शुद्धसमाधे ।
गोविन्द गोविन्द पुरन्दर वन्दे स्कन्दसनन्दनवन्दितपाद ॥ २ ॥

विष्णु सृजिष्णु ग्रसिष्णो विवन्दे कृष्ण सदुष्णवधिष्णो सुधृष्णो ।
मधुसूदन दानवसादन वन्दे दैवतमोदन वेदितपाद ॥ ३ ॥

त्रिविक्रम निष्क्रम विक्रम वन्दे सुक्रम सङ्क्रमहुङ्कृतवक्त्र ।
वामन वामन भामन वन्दे सामन सीमन शामन सानो ॥ ४ ॥

श्रीधर श्रीधर शन्धर वन्दे भूर्द्धर वार्द्धर कन्धरधारिन् ।
हृषीकेश सुकेश परेश विवन्दे शरणेश कलेश बलेश सुखेश ॥ ५ ॥

पद्मनाभ शुभोद्भव वन्दे सम्भृतलोकभराभर भूरे ।
दामोदर दूरतरान्तर वन्दे दारितपारक पार परस्मात् ॥ ६ ॥

आनन्दसुतीर्थ मुनीन्द्रकृता हरिगीतिरियं परमादरतः ।
परलोकविलोकन सूर्यनिभा हरिभक्ति विवर्धन शौण्डतमा ॥ ७ ॥

इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्य विरचितं द्वादशस्तोत्रेषु नवमस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

अथ दशमस्तोत्रम्

अवन श्रीपतिरप्रतिरधिकेशादिभवादे ।
करुणापूर्णवरप्रदचरितं ज्ञापय मे ते ॥ १ ॥

सुरवन्द्याधिप सद्वरभरिताशेषगुणालम् ।
करुणापूर्णवरप्रदचरितं ज्ञापय मे ते ॥ २ ॥

सकलध्वान्तविनाशन परमानन्दसुधाहो ।
करुणापूर्णवरप्रदचरितं ज्ञापय मे ते ॥ ३ ॥

त्रिजगत्पोत सदारचितचरणाशापतिधातो ।
करुणापूर्णवरप्रदचरितं ज्ञापय मे ते ॥ ४ ॥

त्रिगुणातीतविधारक परितो देहि सुभक्तिम् ।
करुणापूर्णवरप्रदचरितं ज्ञापय मे ते ॥ ५ ॥

शरणं कारणभावन भव मे तात सदाऽलम् ।
करुणापूर्णवरप्रदचरितं ज्ञापय मे ते ॥ ६ ॥

मरणप्राणद पालक जगदीशाव सुभक्तिम् ।
करुणापूर्णवरप्रदचरितं ज्ञापय मे ते ॥ ७ ॥

तरुणादित्यसवर्णकचरणाब्जामल कीर्ते ।
करुणापूर्णवरप्रदचरितं ज्ञापय मे ते ॥ ८ ॥

सलिलप्रोत्थसरागकमणिवर्णोच्चनखादे ।
करुणापूर्णवरप्रदचरितं ज्ञापय मे ते ॥ ९ ॥

कजतूणीनिभपावनवरजङ्घामितशक्ते ।
करुणापूर्णवरप्रदचरितं ज्ञापय मे ते ॥ १० ॥

इबहस्तप्रभशोभनपरमोरुस्थरमाळे ।
करुणापूर्णवरप्रदचरितं ज्ञापय मे ते ॥ ११ ॥

असनोत्फुल्लसुपुष्पकसमवर्णविरणान्ते ।
करुणापूर्णवरप्रदचरितं ज्ञापय मे ते ॥ १२ ॥

शतमोदोद्भवसुन्दरिवरपद्मोत्थितनाभे ।
करुणापूर्णवरप्रदचरितं ज्ञापय मे ते ॥ १३ ॥

जगदागूहकपल्लवसमकुक्षे शरणादे ।
करुणापूर्णवरप्रदचरितं ज्ञापय मे ते ॥ १४ ॥

जगदम्बामलसुन्दरिगृहवक्षोवर योगिन् ।
करुणापूर्णवरप्रदचरितं ज्ञापय मे ते ॥ १५ ॥

दितिजान्तप्रद चक्रधरगदायुग्वरबाहो ।
करुणापूर्णवरप्रदचरितं ज्ञापय मे ते ॥ १६ ॥

परमज्ञानमहानिधिवदन श्रीरमणेन्दो ।
करुणापूर्णवरप्रदचरितं ज्ञापय मे ते ॥ १७ ॥

निखिलाघौघविनाशकपरसौख्यप्रददृष्टे ।
करुणापूर्णवरप्रदचरितं ज्ञापय मे ते ॥ १८ ॥

परमानन्दसुतीर्थसुमुनिराजो हरिगाथाम् ।
कृतवान्नित्यसुपूर्णकपरमानन्दपदैषिन् ॥ १९ ॥

इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्य विरचितं द्वादशस्तोत्रेषु दशमस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

अथ एकादशस्तोत्रम्

उदीर्णमजरं दिव्यं अमृतस्यन्द्यधीशितुः ।

आनन्दस्य पदं वन्दे ब्रह्मेन्द्रादि अभिवन्दितम् ॥ १ ॥

सर्ववेदपदोद्गीतमिन्दिराधारमुत्तमम् ।

आनन्दस्य पदं वन्दे ब्रह्मेन्द्रादि अभिवन्दितम् ॥ २ ॥

सर्वदेवादिदेवस्य विदारितमहत्तमः ।

आनन्दस्य पदं वन्दे ब्रह्मेन्द्रादि अभिवन्दितम् ॥ ३ ॥

उदारमादरात्रित्यं अनिन्द्यं सुन्दरीपतेः ।

आनन्दस्य पदं वन्दे ब्रह्मेन्द्रादि अभिवन्दितम् ॥ ४ ॥

इन्दीवरोदरनिभं सुपूर्णं वादिमोहनम् ।

आनन्दस्य पदं वन्दे ब्रह्मेन्द्रादि अभिवन्दितम् ॥ ५ ॥

दातृसर्वामरैश्वर्यविमुक्त्यादेरहो वरम् ।

आनन्दस्य पदं वन्दे ब्रह्मेन्द्रादि अभिवन्दितम् ॥ ६ ॥

दूराद्दुरतरं यत्तु तदेवान्तिकमन्तिकात् ।

आनन्दस्य पदं वन्दे ब्रह्मेन्द्रादि अभिवन्दितम् ॥ ७ ॥

पूर्णसर्वगुणैकार्णमनाद्यन्तं सुरेशितुः ।

आनन्दस्य पदं वन्दे ब्रह्मेन्द्रादि अभिवन्दितम् ॥ ८ ॥

आनन्दतीर्थमुनिना हरेरानन्दरूपिणः ।

कृतं स्तोत्रमिदं पुण्यं पठन्नानन्दमाप्नुयात् ॥ ९ ॥

इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्यविरचितं द्वादशस्तोत्रेषु एकादशस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

अथ द्वादशस्तोत्रम्

आनन्दमुकुन्द अरविन्दनयन ।
आनन्दतीर्थपरानन्दवरद ॥ १ ॥

सुन्दरीमन्दिरगोविन्द वन्दे ।
आनन्दतीर्थपरानन्दवरद ॥ २ ॥

चन्द्रकमन्दिरनन्दक वन्दे ।
आनन्दतीर्थपरानन्दवरद ॥ ३ ॥

चन्द्रसुरेन्द्रसुवन्दित वन्दे ।
आनन्दतीर्थपरानन्दवरद ॥ ४ ॥

वृन्दारवृन्दसुवन्दित वन्दे ।
आनन्दतीर्थपरानन्दवरद ॥ ५ ॥

मन्दिरस्यन्दनस्यन्दक वन्दे ।
आनन्दतीर्थपरानन्दवरद ॥ ६ ॥

इन्दिराऽनन्दक सुन्दर वन्दे ।
आनन्दतीर्थपरानन्दवरद ॥ ७ ॥

मन्दारस्यन्दितमन्दिर वन्दे ।
आनन्दतीर्थपरानन्दवरद ॥ ८ ॥

आनन्दचन्द्रिकास्यन्दक वन्दे ।
आनन्दतीर्थपरानन्दवरद ॥ ९ ॥

इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्य विरचितं द्वादशस्तोत्रेषु द्वादशं स्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ श्रीभारतीरमणमुख्यप्राणान्तर्गत श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

4. Shri Vishnu Sahasranaama Stotra

॥ श्रीविष्णुसहस्रनामस्तोत्रम् ॥

Introduction

The Vishnu Sahasranaama is a Stotra propitiating Shri Vishnu, with 1008 of His names. It is sung by Bheeshma, on the battlefield of Kurukshetra, through the aavesha of Shri Vishnu within his heart, who enabled him to do so. This occurs in the the 254th Adhyaaya of the Anushaasana Parva of the Mahaabhaarata. There are other versions from the Padma Puraana, Skanda Puraana and Garuda Puraana, though the Mahaabhaarata version is the one commented upon by most Aachaaryas. It has the following sections, out of which not all are from the same source:

- **The Purvapeethika:** This is the section just before Bheeshma begins chanting the Stotra, acquainting one with the context of it and why Bheeshma (with the aavesha of Krshna) narrates this Stotra.
- **The Stotra:** This is the actual Stotra which is supposed to be chanted, mentioning 1008 names of Shri Hari. It must be known that Bhagavaan actually has infinite names and is denoted by every sound in the universe, as said in the Shaastras. Shripaada Madhvacharya once mentioned how there are actually a hundred types of meanings of the Vishnu Sahasranaama Stotra and the numerous different interpretations of them.
- **The Uttarapeethika:** This is the continuation of the Mahaabhaarata and the conversation between Yudhishthira and Bheeshma. It mentions the Phalashruti, or benefits of chanting the Vishnu Sahasranaama Stotra, and also includes a few shlokas from other sources, generally chanted after it.

Chanting the Vishnu Sahasranaama invokes Shri Vishnu as our Antaryaami within our Aatma and partially manifests a fraction of His qualities within us. The jeevas, or living entities, can be compared to reflections of Paramaatma. We depend on Him, as we have no separate existence without Him and are subordinate to Him in all respects. However, being His reflection, the jeevas have certain qualities of Eeshvara, in extremely limited amounts, depending on the position of the jeeva in the Taaratamya (hierarchy of beings).

By invoking Paramaatma, who resides within our Aatma, we can partly manifest these qualities, in minor amounts and improve ourselves, especially spiritually.

This is the objective of the Vishnu Sahasranaama which extolls the various names of Para Brahma, which indicate certain qualities of His. In fact, Shri Madhvacharya once mentioned in a gathering of many scholars, that the Vishnu Sahasranaama actually contains 100 types of meanings and interpretations. When he started explaining them for just a few of Shri Vishnu's names, the scholars realized they were totally incapable of comprehending Shrimat Aachaarya's explanation, as it was beyond their intellectual capacity. Such is the infinite glory of Bhagavat-naama.

मूलपाठः/पूर्वपीठिका (Mulapaatha/Purvapeethika)

ॐ सकलसौभाग्यदायकं श्रीविष्णुसहस्रनामस्तोत्रम् ॥

शुक्लाम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम् ।
प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्वविघ्नोपशान्तये ॥ १ ॥

यस्य द्विरदवक्त्राद्याः पारिषद्याः परः शतम् ।
विघ्नं निघ्नन्ति सततं विष्वक्सेनं तमाश्रये ॥ २ ॥

व्यासं वसिष्ठनप्तारं शक्तेः पौत्रमकल्मषम् ।
पराशरात्मजं वन्दे शुकतातं तपोनिधिम् ॥ ३ ॥

व्यासाय विष्णुरूपाय व्यासरूपाय विष्णवे ।
नमो वै ब्रह्मनिधये वासिष्ठाय नमो नमः ॥ ४ ॥

अविकाराय शुद्धाय नित्याय परमात्मने ।
सदैकरूपरूपाय विष्णवे सर्वजिष्णवे ॥ ५ ॥

यस्य स्मरणमात्रेण जन्मसंसारबन्धनात् ।
विमुच्यते नमस्तस्मै विष्णवे प्रभविष्णवे ॥ ६ ॥

ॐ नमो विष्णवे प्रभविष्णवे ।

श्रीवैशम्पायन उवाच

श्रुत्वा धर्मानशेषेण पावनानि च सर्वशः ।
युधिष्ठिरः शान्तनवं पुनरेवाभ्यभाषत ॥ ७ ॥

युधिष्ठिर उवाच

किमेकं दैवतं लोके किं वाप्येकं परायणम् ।
स्तुवन्तः कं कमर्चन्तः प्राप्नुयुर्मानवाः शुभम् ॥ ८ ॥

को धर्मः सर्वधर्माणां भवतः परमो मतः ।
किं जपन्मुच्यते जन्तुर्जन्मसंसारबन्धनात् ॥ ९ ॥

भीष्म उवाच

जगत्प्रभुं देवदेवमनन्तं पुरुषोत्तमम् ।
स्तुवन् नामसहस्रेण पुरुषः सततोत्थितः ॥ १० ॥

तमेव चार्चयन्नित्यं भक्त्या पुरुषमव्ययम् ।
 ध्यायन् स्तुवन् नमस्यंश्च यजमानस्तमेव च ॥ ११ ॥
 अनादिनिधनं विष्णुं सर्वलोकमहेश्वरम् ।
 लोकाध्यक्षं स्तुवन्नित्यं सर्वदुःखातिगो भवेत् ॥ १२ ॥
 ब्रह्मण्यं सर्वधर्मज्ञं लोकानां कीर्तिवर्धनम् ।
 लोकनाथं महद्भूतं सर्वभूतभवोद्भवम् ॥ १३ ॥
 एष मे सर्वधर्माणां धर्मोऽधिकतमो मतः ।
 यद्भक्त्या पुण्डरीकाक्षं स्तवैरर्चेन्नरः सदा ॥ १४ ॥
 परमं यो महत्तेजः परमं यो महत्तपः ।
 परमं यो महद्ब्रह्म परमं यः परायणम् ॥ १५ ॥
 पवित्राणां पवित्रं यो मङ्गलानां च मङ्गलम् ।
 दैवतं दैवतानां च भूतानां योऽव्ययः पिता ॥ १६ ॥
 यतः सर्वाणि भूतानि भवन्त्यादियुगागमे ।
 यस्मिंश्च प्रलयं यान्ति पुनरेव युगक्षये ॥ १७ ॥
 तस्य लोकप्रधानस्य जगन्नाथस्य भूपते ।
 विष्णोर्नामसहस्रं मे शृणु पापभयापहम् ॥ १८ ॥
 यानि नामानि गौणानि विख्यातानि महात्मनः ।
 ऋषिभिः परिगीतानि तानि वक्ष्यामि भूतये ॥ १९ ॥
 ऋषिर्नाम्नां सहस्रस्य वेदव्यासो महामुनिः ।
 छन्दोऽनुष्टुप् तथा देवो भगवान् देवकीसुतः ॥ २० ॥
 अमृतांशूद्भवो बीजं शक्तिर्देवकिनन्दनः ।
 त्रिसामा हृदयं तस्य शान्त्यर्थं विनियोज्यते ॥ २१ ॥
 विष्णुं जिष्णुं महाविष्णुं प्रभविष्णुं महेश्वरम् ।

न्यास (Nyaasa)

ॐ अस्य श्रीविष्णोर्दिव्यसहस्रनामस्तोत्रमहामन्त्रस्य ।

श्री भगवान् वेदव्यास ऋषिः ।

अनुष्टुप् छन्दः ।

श्रीमहाविष्णुः परमात्मा अन्तर्यामि देवता । (alternatively श्रीभारतिरमण मुख्यप्राणान्तर्गत
श्रीमहाविष्णुः परमात्मा अन्तर्यामि देवता)

श्रीविष्णोर्दिव्यसहस्रनामस्तोत्र पारायणेन विनियोगः ॥

Before chanting a major mantra or stotra, the procedure of Nyaayasa must be performed. A mantra has four main components – the Rshi who composed/learnt it, its Chhandas or chanting style, the Devata invoked by it and its viniyoga or purpose. The chanting of these, such as in the above lines, is known as Nyaasa.

While mentioning the Rshi (in this case, 'Shri Bhagavaan Veda Vyaasa Rshihi..'), place your right hand on your head. For the Chhandas, place your right hand on your mouth and for the Devata, place your right hand on your chest.

After Nyaasa, the Dhyaana mantra/shloka should be chanted, which is a description of the Devata invoked, to mentally visualize the form of the Devata.

ध्यानम् (Dhyaana)

अथ ध्यानम्

क्षीरोदन्वत्प्रदेशे शुचिमणिविलसत्सैकतेमौक्तिकानां मालाकूप्तासनस्थः

स्फटिकमणिनिभैमौक्तिकैर्मण्डिताङ्गः ।

शुभ्रैरभ्रैरदभ्रैरुपरिविरचितैर्मुक्तापीयूष वर्षैः आनन्दी नः पुनीयादरिनलिनगदा

शङ्खपाणिर्मुकुन्दः ॥ १ ॥

भूः पादौ यस्य नाभिर्वियदसुरनिलश्चन्द्र सूर्यौ च नेत्रे कर्णावाशाः शिरो द्यौर्मुखमपि दहनो

यस्य वास्तेयमब्धिः ।

अन्तःस्थं यस्य विश्वं सुरनरखगगोभोगिगन्धर्वदैत्यैः चित्रं रंरम्यते तं त्रिभुवन वपुषं विष्णुमीशं

नमामि ॥ २ ॥

ॐ शान्ताकारं भुजगशयनं पद्मनाभं सुरेशं विश्वाधारं गगनसदृशं मेघवर्णं शुभाङ्गम् ।
लक्ष्मीकान्तं कमलनयनं योगिभिर्ध्यानगम्यं वन्दे विष्णुं भवभयहरं सर्वलोकैकनाथम् ॥ ३ ॥

मेघश्यामं पीतकौशेयवासं श्रीवत्साङ्गं कौस्तुभोद्भासिताङ्गम् ।
पुण्योपेतं पुण्डरीकायताक्षं विष्णुं वन्दे सर्वलोकैकनाथम् ॥ ४ ॥

नमः समस्तभूतानामादिभूताय भूभृते ।
अनेकरूपरूपाय विष्णवे प्रभविष्णवे ॥ ५ ॥

सशङ्खचक्रं सकिरीटकुण्डलं सपीतवस्त्रं सरसीरुहेक्षणम् ।
सहारवक्षःस्थलकौस्तुभश्रियं नमामि विष्णुं शिरसा चतुर्भुजम् ॥ ६ ॥

छायायां पारिजातस्य हेमसिंहासनोपरि आसीनमम्बुदश्याममायताक्षमलंकृतम् ।
चन्द्राननं चतुर्बाहुं श्रीवत्साङ्कित वक्षसं रुक्मिणी सत्यभामाभ्यां सहितं कृष्णमाश्रये ॥ ७ ॥

स्तोत्रम् (Stotra)

॥ हरिः ॐ ॥

ओं विश्वं विष्णुर्वषट्कारो भूतभव्यभवत्प्रभुः ।
भूतकृद्भूतभृद्भावो भूतात्मा भूतभावनः ॥ १ ॥

पूतात्मा परमात्मा च मुक्तानां परमा गतिः ।
अव्ययः पुरुषः साक्षी क्षेत्रज्ञोऽक्षर एव च ॥ २ ॥

योगो योगविदां नेता प्रधानपुरुषेश्वरः ।
नारसिंहवपुः श्रीमान् केशवः पुरुषोत्तमः ॥ ३ ॥

सर्वः शर्वः शिवः स्थाणुर्भूतादिर्निधिरव्ययः ।
संभवो भावनो भर्ता प्रभवः प्रभुरीश्वरः ॥ ४ ॥

स्वयंभूः शम्भुरादित्यः पुष्कराक्षो महास्वनः ।
अनादिनिधनो धाता विधाता धातुरुत्तमः ॥ ५ ॥

अप्रमेयो हृषीकेशः पद्मनाभोऽमरप्रभुः ।
विश्वकर्मा मनुस्त्वष्टा स्थविष्ठः स्थविरो ध्रुवः ॥ ६ ॥

अग्राह्यः शाश्वतः कृष्णो लोहिताक्षः प्रतर्दनः ।
प्रभूतस्त्रिककुब्धाम पवित्रं मङ्गलं परम् ॥ ७ ॥

ईशानः प्राणदः प्राणो ज्येष्ठः श्रेष्ठः प्रजापतिः ।
हिरण्यगर्भो भूगर्भो माधवो मधुसूदनः ॥ ८ ॥

ईश्वरो विक्रमी धन्वी मेधावी विक्रमः क्रमः ।
अनुत्तमो दुराधर्षः कृतज्ञः कृतिरात्मवान् ॥ ९ ॥

सुरेशः शरणं शर्म विश्वरेताः प्रजाभवः ।
अहः संवत्सरो व्यालः प्रत्ययः सर्वदर्शनः ॥ १० ॥

अजः सर्वेश्वरः सिद्धः सिद्धिः सर्वादिरच्युतः ।
वृषाकपिरमेयात्मा सर्वयोगविनिःसृतः ॥ ११ ॥

वसुर्वसुमनाः सत्यः समात्माऽसम्मितः समः ।
अमोघः पुण्डरीकाक्षो वृषकर्मा वृषाकृतिः ॥ १२ ॥

रुद्रो बहुशिरा बभ्रुर्विश्वयोनिः शुचिश्रवाः ।
 अमृतः शाश्वत स्थाणुर्वरारोहो महातपाः ॥ १३ ॥
 सर्वगः सर्वविद्भानुर्विष्वक्सेनो जनार्दनः ।
 वेदो वेदविदव्यङ्गो वेदाङ्गो वेदवित् कविः ॥ १४ ॥
 लोकाध्यक्षः सुराध्यक्षो धर्माध्यक्षः कृताकृतः ।
 चतुरात्मा चतुर्व्यूहश्चतुर्दंष्ट्रश्चतुर्भुजः ॥ १५ ॥
 भ्राजिष्णुर्भोजनं भोक्ता सहिष्णुर्जगदादिजः ।
 अनघो विजयो जेता विश्वयोनिः पुनर्वसुः ॥ १६ ॥
 उपेन्द्रो वामनः प्रांशुरमोघः शुचिरूर्जितः ।
 अतीन्द्रः संग्रहः सर्गो धृतात्मा नियमो यमः ॥ १७ ॥
 वेद्यो वैद्यः सदायोगी वीरहा माधवो मधुः ।
 अतीन्द्रियो महामायो महोत्साहो महाबलः ॥ १८ ॥
 महाबुद्धिर्महावीर्यो महाशक्तिर्महाद्युतिः ।
 अनिर्देश्यवपुः श्रीमानमेयात्मा महद्रिधृक् ॥ १९ ॥
 महेष्वासो महीभर्ता श्रीनिवासः सतां गतिः ।
 अनिरुद्धः सुरानन्दो गोविन्दो गोविदां पतिः ॥ २० ॥
 मरीचिर्दमनो हंसः सुपर्णो भुजगोत्तमः ।
 हिरण्यनाभः सुतपाः पद्मनाभः प्रजापतिः ॥ २१ ॥
 अमृत्युः सर्वदृक् सिंहः सन्धाता सन्धिमान् स्थिरः ।
 अजो दुर्मर्षणः शास्ता विश्रुतात्मा सुरारिहा ॥ २२ ॥
 गुरुर्गुरुतमो धाम सत्यः सत्यपराक्रमः ।
 निमिषोऽनिमिषः स्रग्वी वाचस्पतिरुदारधीः ॥ २३ ॥
 अग्रणीर्ग्रामणीः श्रीमान् न्यायो नेता समीरणः ।
 सहस्रमूर्धा विश्वात्मा सहस्राक्षः सहस्रपात् ॥ २४ ॥
 आवर्तनो निवृत्तात्मा संवृतः संप्रमर्दनः ।
 अहः संवर्तको वह्निरनिलो धरणीधरः ॥ २५ ॥

सुप्रसादः प्रसन्नात्मा विश्वधृग्विश्वभुग्विभुः ।
सत्कर्ता सत्कृतः साधुर्जहनुर्नारायणो नरः ॥ २६ ॥
असंख्येयोऽप्रमेयात्मा विशिष्टः शिष्टकृच्छुचिः ।
सिद्धार्थः सिद्धसंकल्पः सिद्धिदः सिद्धिसाधनः ॥ २७ ॥
वृषाही वृषभो विष्णुर्वृषपर्वा वृषोदरः ।
वर्धनो वर्धमानश्च विविक्तः श्रुतिसागरः ॥ २८ ॥
सुभुजो दुर्धरो वाग्मी महेन्द्रो वसुदो वसुः ।
नैकरूपो बृहद्रूपः शिपिविष्टः प्रकाशनः ॥ २९ ॥
ओजस्तेजोद्युतिधरः प्रकाशात्मा प्रतापनः ।
ऋद्धः स्पष्टाक्षरो मन्त्रश्चन्द्रांशुर्भास्करद्युतिः ॥ ३० ॥
अमृतांशूद्रवो भानुः शशबिन्दुः सुरेश्वरः ।
औषधं जगतः सेतुः सत्यधर्मपराक्रमः ॥ ३१ ॥
भूतभव्यभवन्नाथः पवनः पावनोऽनलः ।
कामहा कामकृत्कान्तः कामः कामप्रदः प्रभुः ॥ ३२ ॥
युगादिकृद्युगावर्तो नैकमायो महाशनः ।
अदृश्यो व्यक्तरूपश्च सहस्रजिदनन्तजित् ॥ ३३ ॥
इष्टोऽविशिष्टः शिष्टेष्टः शिखण्डी नहुषो वृषः ।
क्रोधहा क्रोधकृत्कर्ता विश्वबाहुर्महीधरः ॥ ३४ ॥
अच्युतः प्रथितः प्राणः प्राणदो वासवानुजः ।
अपांनिधिरधिष्ठानमप्रमत्तः प्रतिष्ठितः ॥ ३५ ॥
स्कन्दः स्कन्दधरो धुर्यो वरदो वायुवाहनः ।
वासुदेवो बृहद्भानुरादिदेवः पुरन्दरः ॥ ३६ ॥
अशोकस्तारणस्तारः शूरः शौरिर्जनेश्वरः ।
अनुकूलः शतावर्तः पद्मी पद्मनिभेक्षणः ॥ ३७ ॥
पद्मनाभोऽरविन्दाक्षः पद्मगर्भः शरीरभृत् ।
महर्द्धिरृद्धो वृद्धात्मा महाक्षो गरुडध्वजः ॥ ३८ ॥

अतुलः शरभो भीमः समयज्ञो हविर्हरिः ।
 सर्वलक्षणलक्षण्यो लक्ष्मीवान् समितिञ्जयः ॥ ३९ ॥
 विक्षरो रोहितो मार्गो हेतुर्दामोदरः सहः ।
 महीधरो महाभागो वेगवानमिताशनः ॥ ४० ॥
 उद्भवः क्षोभणो देवः श्रीगर्भः परमेश्वरः ।
 करणं कारणं कर्ता विकर्ता गहनो गुहः ॥ ४१ ॥
 व्यवसायो व्यवस्थानः संस्थानः स्थानदो ध्रुवः ।
 परर्द्धिः परमस्पष्टस्तुष्टः पुष्टः शुभेक्षणः ॥ ४२ ॥
 रामो विरामो विरजो (or विरतो) मार्गो नेयो नयोऽनयः ।
 वीरः शक्तिमतां श्रेष्ठो धर्मो धर्मविदुत्तमः ॥ ४३ ॥
 वैकुण्ठः पुरुषः प्राणः प्राणदः प्रणवः पृथुः ।
 हिरण्यगर्भः शत्रुघ्नो व्याप्तो वायुरधोक्षजः ॥ ४४ ॥
 ऋतुः सुदर्शनः कालः परमेष्ठी परिग्रहः ।
 उग्रः संवत्सरो दक्षो विश्रामो विश्वदक्षिणः ॥ ४५ ॥
 विस्तारः स्थावरस्थाणुः प्रमाणं बीजमव्ययम् ।
 अर्थोऽनर्थो महाकोशो महाभोगो महाधनः ॥ ४६ ॥
 अनिर्विण्णः स्थविष्ठोऽभूर्धर्मयूपो महामखः ।
 नक्षत्रनेमिर्नक्षत्री क्षमः क्षामः समीहनः ॥ ४७ ॥
 यज्ञ इज्यो महेज्यश्च क्रतुः सत्रं सतां गतिः ।
 सर्वदर्शी विमुक्तात्मा सर्वज्ञो ज्ञानमुत्तमम् ॥ ४८ ॥
 सुव्रतः सुमुखः सूक्ष्मः सुघोषः सुखदः सुहृत् ।
 मनोहरो जितक्रोधो वीरबाहुर्विदारणः ॥ ४९ ॥
 स्वापनः स्ववशो व्यापी नैकात्मा नैककर्मकृत् ।
 वत्सरो वत्सलो वत्सी रत्नगर्भो धनेश्वरः ॥ ५० ॥
 धर्मगुब्धर्मकृद्भर्मी सदसत्क्षरमक्षरम् ।
 अविज्ञाता सहस्रांशुर्विधाता कृतलक्षणः ॥ ५१ ॥

गभस्तिनेमिः सत्त्वस्थः सिंहो भूतमहेश्वरः ।
 आदिदेवो महादेवो देवेशो देवभृद्गुरुः ॥ ५२ ॥
 उत्तरो गोपतिर्गोप्ता ज्ञानगम्यः पुरातनः ।
 शरीरभूतभृद्भोक्ता कपीन्द्रो भूरिदक्षिणः ॥ ५३ ॥
 सोमपोऽमृतपः सोमः पुरुजित्पुरुसत्तमः ।
 विनयो जयः सत्यसंधो दाशार्हः सात्त्वतांपतिः ॥ ५४ ॥
 जीवो विनयिता साक्षी मुकुन्दोऽमितविक्रमः ।
 अम्भोनिधिरनन्तात्मा महोदधिशयोऽन्तकः ॥ ५५ ॥
 अजो महार्हः स्वाभाव्यो जितामित्रः प्रमोदनः ।
 आनन्दो नन्दनो नन्दः सत्यधर्मा त्रिविक्रमः ॥ ५६ ॥
 महर्षिः कपिलाचार्यः कृतज्ञो मेदिनीपतिः ।
 त्रिपदस्त्रिदशाध्यक्षो महाशृङ्गः कृतान्तकृत् ॥ ५७ ॥
 महावराहो गोविन्दः सुषेणः कनकाङ्गदी ।
 गुह्यो गभीरो गहनो गुप्तश्चक्रगदाधरः ॥ ५८ ॥
 वेधाः स्वाङ्गोऽजितः कृष्णो दृढः संकर्षणोऽच्युतः ।
 वरुणो वारुणो वृक्षः पुष्कराक्षो महामनाः ॥ ५९ ॥
 भगवान् भगहाऽऽनन्दी वनमाली हलायुधः ।
 आदित्यो ज्योतिरादित्यः सहिष्णुर्गतिसत्तमः ॥ ६० ॥
 सुधन्वा खण्डपरशुर्दारुणो द्रविणप्रदः ।
 दिवःस्पृक् सर्वदृग्व्यासो वाचस्पतिरयोनिजः ॥ ६१ ॥
 त्रिसामा सामगः साम निर्वाणं भेषजं भिषक् ।
 संन्यासकृच्छमः शान्तो निष्ठा शान्तिः परायणम् ॥ ६२ ॥
 शुभाङ्गः शान्तिदः स्रष्टा कुमुदः कुवलेशयः ।
 गोहितो गोपतिर्गोप्ता वृषभाक्षो वृषप्रियः ॥ ६३ ॥
 अनिवर्ती निवृत्तात्मा संक्षेप्ता क्षेमकृच्छिवः ।
 श्रीवत्सवक्षाः श्रीवासः श्रीपतिः श्रीमतांवरः ॥ ६४ ॥

श्रीदः श्रीशः श्रीनिवासः श्रीनिधिः श्रीविभावनः ।
 श्रीधरः श्रीकरः श्रेयः श्रीमाँल्लोकत्रयाश्रयः ॥ ६५ ॥
 स्वक्षः स्वङ्गः शतानन्दो नन्दिज्योतिर्गणेश्वरः ।
 विजितात्माऽविधेयात्मा सत्कीर्तिश्छिन्नसंशयः ॥ ६६ ॥
 उदीर्णः सर्वतश्चक्षुरनीशः शाश्वतस्थिरः ।
 भूशयो भूषणो भूतिर्विशोकः शोकनाशनः ॥ ६७ ॥
 अर्चिष्मानर्चितः कुम्भो विशुद्धात्मा विशोधनः ।
 अनिरुद्धोऽप्रतिरथः प्रद्युम्नोऽमितविक्रमः ॥ ६८ ॥
 कालनेमिनिहा वीरः शौरिः शूरजनेश्वरः ।
 त्रिलोकात्मा त्रिलोकेशः केशवः केशिहा हरिः ॥ ६९ ॥
 कामदेवः कामपालः कामी कान्तः कृतागमः ।
 अनिर्देश्यवपुर्विष्णुर्वीरोऽनन्तो धनंजयः ॥ ७० ॥
 ब्रह्मण्यो ब्रह्मकृद् ब्रह्मा ब्रह्म ब्रह्मविवर्धनः ।
 ब्रह्मविद् ब्राह्मणो ब्रह्मी ब्रह्मज्ञो ब्राह्मणप्रियः ॥ ७१ ॥
 महाक्रमो महाकर्मा महातेजा महोरगः ।
 महाक्रतुर्महायज्वा महायज्ञो महाहविः ॥ ७२ ॥
 स्तव्यः स्तवप्रियः स्तोत्रं स्तुतिः स्तोता रणप्रियः ।
 पूर्णः पूरयिता पुण्यः पुण्यकीर्तिरनामयः ॥ ७३ ॥
 मनोजवस्तीर्थकरो वसुरेता वसुप्रदः ।
 वसुप्रदो वासुदेवो वसुर्वसुमना हविः ॥ ७४ ॥
 सद्गतिः सत्कृतिः सत्ता सद्भूतिः सत्परायणः ।
 शूरसेनो यदुश्रेष्ठः सन्निवासः सुयामुनः ॥ ७५ ॥
 भूतावासो वासुदेवः सर्वासुनिलयोऽनलः ।
 दर्पहा दर्पदो दृप्तो दुर्धरोऽथापराजितः ॥ ७६ ॥
 विश्वमूर्तिर्महामूर्तिर्दीप्तमूर्तिरमूर्तिमान् ।
 अनेकमूर्तिरव्यक्तः शतमूर्तिः शताननः ॥ ७७ ॥

एको नैकः सवः कः किं यत् तत्पदमनुत्तमम् ।
 लोकबन्धुर्लोकनाथो माधवो भक्तवत्सलः ॥ ७८ ॥
 सुवर्णवर्णो हेमाङ्गो वराङ्गश्चन्दनाङ्गदी ।
 वीरहा विषमः शून्यो घृताशीरचलश्चलः ॥ ७९ ॥
 अमानी मानदो मान्यो लोकस्वामी त्रिलोकधृक् ।
 सुमेधा मेधजो धन्यः सत्यमेधा धराधरः ॥ ८० ॥
 तेजोवृषो द्युतिधरः सर्वशस्त्रभृतां वरः ।
 प्रग्रहो निग्रहो व्यग्रो नैकशृङ्गो गदाग्रजः ॥ ८१ ॥
 चतुर्मूर्तिश्चतुर्बाहुश्चतुर्व्यूहश्चतुर्गतिः ।
 चतुरात्मा चतुर्भावश्चतुर्वेदविदेकपात् ॥ ८२ ॥
 समावर्तोऽनिवृत्तात्मा दुर्जयो दुरतिक्रमः ।
 दुर्लभो दुर्गमो दुर्गो दुरावासो दुरारिहा ॥ ८३ ॥
 शुभाङ्गो लोकसारङ्गः सुतन्तुस्तन्तुवर्धनः ।
 इन्द्रकर्मा महाकर्मा कृतकर्मा कृतागमः ॥ ८४ ॥
 उद्भवः सुन्दरः सुन्दो रत्ननाभः सुलोचनः ।
 अर्को वाजसनः शृङ्गी जयन्तः सर्वविज्जयी ॥ ८५ ॥
 सुवर्णबिन्दुरक्षोभ्यः सर्ववागीश्वरेश्वरः ।
 महाहृदो महागर्तो महाभूतो महानिधिः ॥ ८६ ॥
 कुमुदः कुन्दरः कुन्दः पर्जन्यः पावनोऽनिलः ।
 अमृतांशोऽमृतवपुः सर्वज्ञः सर्वतोमुखः ॥ ८७ ॥
 सुलभः सुव्रतः सिद्धः शत्रुजिच्छत्रुतापनः ।
 न्यग्रोधोऽदुम्बरोऽश्वत्थश्चाणूरान्ध्रनिषूदनः ॥ ८८ ॥
 सहस्रार्चिः सप्तजिह्वः सप्तैधाः सप्तवाहनः ।
 अमूर्तिरनघोऽचिन्त्यो भयकृद्भयनाशनः ॥ ८९ ॥
 अणुर्बृहत्कृशः स्थूलो गुणभृन्निर्गुणो महान् ।
 अधृतः स्वधृतः स्वास्यः प्राग्वंशो वंशवर्धनः ॥ ९० ॥

भारभृत् कथितो योगी योगीशः सर्वकामदः ।
 आश्रमः श्रमणः क्षामः सुपर्णो वायुवाहनः ॥ ९१ ॥
 धनुर्धरो धनुर्वेदो दण्डो दमयिता दमः ।
 अपराजितः सर्वसहो नियन्ताऽनियमोऽयमः ॥ ९२ ॥
 सत्त्ववान् सात्त्विकः सत्यः सत्यधर्मपरायणः ।
 अभिप्रायः प्रियार्होऽर्हः प्रियकृत् प्रीतिवर्धनः ॥ ९३ ॥
 विहायसगतिज्योतिः सुरुचिर्हुतभुग्विभुः ।
 रविर्विरोचनः सूर्यः सविता रविलोचनः ॥ ९४ ॥
 अनन्तो हुतभुग्भोक्ता सुखदो नैकजोऽग्रजः ।
 अनिर्विण्णः सदामर्षी लोकाधिष्ठानमद्भुतः ॥ ९५ ॥
 सनात्सनातनतमः कपिलः कपिरव्ययः ।
 स्वस्तिदः स्वस्तिकृत्स्वस्ति स्वस्तिभुक्स्वस्तिदक्षिणः ॥ ९६ ॥
 अरौद्रः कुण्डली चक्री विक्रम्यूर्जितशासनः ।
 शब्दातिगः शब्दसहः शिशिरः शर्वरीकरः ॥ ९७ ॥
 अक्रूरः पेशलो दक्षो दक्षिणः क्षमिणांवरः ।
 विद्वत्तमो वीतभयः पुण्यश्रवणकीर्तनः ॥ ९८ ॥
 उत्तारणो दुष्कृतिहा पुण्यो दुःस्वप्ननाशनः ।
 वीरहा रक्षणः सन्तो जीवनः पर्यवस्थितः ॥ ९९ ॥
 अनन्तरूपोऽनन्तश्रीर्जितमन्युर्भयापहः ।
 चतुरश्रो गभीरात्मा विदिशो व्यादिशो दिशः ॥ १०० ॥
 अनादिर्भूर्भुवो लक्ष्मीः सुवीरो रुचिराङ्गदः ।
 जननो जनजन्मादिर्भीमो भीमपराक्रमः ॥ १०१ ॥
 आधारनिलयोऽधाता पुष्पहासः प्रजागरः ।
 ऊर्ध्वगः सत्यथाचारः प्राणदः प्रणवः पणः ॥ १०२ ॥
 प्रमाणं प्राणनिलयः प्राणभृत्प्राणजीवनः ।
 तत्त्वं तत्त्वविदेकात्मा जन्ममृत्युजरातिगः ॥ १०३ ॥

भूर्भुवःस्वस्तरुस्तारः सविता प्रपितामहः ।
यज्ञो यज्ञपतिर्यज्वा यज्ञाङ्गो यज्ञवाहनः ॥ १०४ ॥

यज्ञभृद् यज्ञकृद् यज्ञी यज्ञभुक् यज्ञसाधनः ।
यज्ञान्तकृद् यज्ञगुह्यमन्नमन्नाद एव च ॥ १०५ ॥

आत्मयोनिः स्वयंजातो वैखानः सामगायनः ।
देवकीनन्दनः स्रष्टा क्षितीशः पापनाशनः ॥ १०६ ॥

शङ्खभृन्नन्दकी चक्री शार्ङ्गधन्वा गदाधरः ।
रथाङ्गपाणिरक्षोभ्यः सर्वप्रहरणायुधः ॥ १०७ ॥

वनमाली गदी शार्ङ्गी शङ्खी चक्री च नन्दकी ।
श्रीमान् नारायणो विष्णुर्वासुदेवोऽभिरक्षतु ॥ १०८ ॥
श्री वासुदेवोऽभिरक्षतु ॐ नम इति ।

सर्वप्रहरणायुध ॐ नम इति ।

उत्तरन्यासः/उत्तरपीठिका (Uttaranyaasa/Uttarapeethika)

भीष्म उवाच

इतीदं कीर्तनीयस्य केशवस्य महात्मनः।

नाम्नां सहस्रं दिव्यानामशेषेण प्रकीर्तितम् ॥ १ ॥

य इदं शृणुयान्नित्यं यश्चापि परिकीर्तयेत् ।

नाशुभं प्राप्नुयात्किंचित्सोऽमुत्रेह च मानवः ॥ २ ॥

वेदान्तगो ब्राह्मणः स्यात्क्षत्रियो विजयी भवेत् ।

वैश्यो धनसमृद्धः स्याच्छूद्रः सुखमवाप्नुयात् ॥ ३ ॥

धर्मार्थी प्राप्नुयाद्धर्ममर्थार्थी चार्थमाप्नुयात् ।

कामानवाप्नुयात्कामी प्रजार्थी चाप्नुयात्प्रजाम् ॥ ४ ॥

भक्तिमान् यः सदोत्थाय शुचिस्तद्गतमानसः ।

सहस्रं वासुदेवस्य नाम्नामेतत्प्रकीर्तयेत् ॥ ५ ॥

यशः प्राप्नोति विपुलं ज्ञातिप्राधान्यमेव च ।

अचलां श्रियमाप्नोति श्रेयः प्राप्नोत्यनुत्तमम् ॥ ६ ॥

न भयं क्वचिदाप्नोति वीर्यं तेजश्च विन्दति ।

भवत्यरोगो द्युतिमान्बलरूपगुणान्वितः ॥ ७ ॥

रोगार्तो मुच्यते रोगाद्बद्धो मुच्येत बन्धनात् ।

भयान्मुच्येत भीतस्तु मुच्येतापन्न आपदः ॥ ८ ॥

दुर्गाण्यतितरत्याशु पुरुषः पुरुषोत्तमम् ।

स्तुवन्नामसहस्रेण नित्यं भक्तिसमन्वितः ॥ ९ ॥

वासुदेवाश्रयो मर्त्यो वासुदेवपरायणः ।

सर्वपापविशुद्धात्मा याति ब्रह्म सनातनम् ॥ १० ॥

न वासुदेवभक्तानामशुभं विद्यते क्वचित् ।

जन्ममृत्युजराव्याधिभयं नैवोपजायते ॥ ११ ॥

इमं स्तवमधीयानः श्रद्धाभक्तिसमन्वितः ।

युज्येतात्मसुखक्षान्तिश्रीधृतिस्मृतिकीर्तिभिः ॥ १२ ॥

न क्रोधो न च मात्सर्यं न लोभो नाशुभा मतिः ।
 भवन्ति कृत पुण्यानां भक्तानां पुरुषोत्तमे ॥ १३ ॥
 द्यौः सचन्द्रार्कनक्षत्रा खं दिशो भूर्महोदधिः ।
 वासुदेवस्य वीर्येण विधृतानि महात्मनः ॥ १४ ॥
 ससुरासुरगन्धर्वं सयक्षोरगराक्षसम् ।
 जगद्वशे वर्ततेदं कृष्णस्य सचराचरम् ॥ १५ ॥
 इन्द्रियाणि मनो बुद्धिः सत्त्वं तेजो बलं धृतिः ।
 वासुदेवात्मकान्याहुः क्षेत्रं क्षेत्रज्ञ एव च ॥ १६ ॥
 सर्वागमानामाचारः प्रथमं परिकल्पते ।
 आचारप्रभवो धर्मो धर्मस्य प्रभुरच्युतः ॥ १७ ॥
 ऋषयः पितरो देवा महाभूतानि धातवः ।
 जङ्गमाजङ्गमं चेदं जगन्नारायणोद्भवम् ॥ १८ ॥
 योगो ज्ञानं तथा सांख्यं विद्याः शिल्पादि कर्म च ।
 वेदाः शास्त्राणि विज्ञानमेतत्सर्वं जनार्दनात् ॥ १९ ॥
 एको विष्णुर्महद्भूतं पृथग्भूतान्यनेकशः ।
 त्रींल्लोकान्व्याप्य भूतात्मा भुङ्क्ते विश्वभुगव्ययः ॥ २० ॥
 इमं स्तवं भगवतो विष्णोर्व्यासेन कीर्तितम् ।
 पठेद्य इच्छेत्पुरुषः श्रेयः प्राप्तुं सुखानि च ॥ २१ ॥
 विश्वेश्वरमजं देवं जगतः प्रभुमव्ययम् ।
 भजन्ति ये पुष्कराक्षं न ते यान्ति पराभवम् ॥ २२ ॥
 न ते यान्ति पराभवम् ॐ नम इति ।
 अर्जुन उवाच
 पद्मपत्रविशालाक्ष पद्मनाभ सुरोत्तम ।
 भक्तानामनुरक्तानां त्राता भव जनार्दन ॥ २३ ॥
 श्रीभगवानुवाच
 यो मां नामसहस्रेण स्तोतुमिच्छति पाण्डव ।
 सोऽहमेकेन श्लोकेन स्तुत एव न संशयः ॥ २४ ॥

स्तुत एव न संशय ॐ नम इति ।

व्यास उवाच

वासनाद्वासुदेवस्य वासितं भुवनत्रयम् ।
सर्वभूतनिवासोऽसि वासुदेव नमोऽस्तु ते ॥ २५ ॥
श्री वासुदेव नमोऽस्तुत ॐ नम इति ।

पार्वत्युवाच

केनोपायेन लघुना विष्णोर्नामसहस्रकम् ।
पठ्यते पण्डितैर्नित्यं श्रोतुमिच्छाम्यहं प्रभो ॥ २६ ॥

ईश्वर उवाच

श्रीराम राम रामेति रमे रामे मनोरमे ।
सहस्रनाम तत्तुल्यं राम नाम वरानने ॥ २७ ॥
श्रीरामनाम वरानन ॐ नम इति ।

ब्रह्मोवाच

नमोऽस्त्वनन्ताय सहस्रमूर्तये सहस्रपादाक्षिशिरोरुबाहवे ।
सहस्रनाम्ने पुरुषाय शाश्वते सहस्रकोटि युगधारिणे नमः ॥ २८ ॥
सहस्रकोटि युगधारिणे ॐ नम इति ।

सञ्जय उवाच

यत्र योगेश्वरः कृष्णो यत्र पार्थो धनुर्धरः ।
तत्र श्रीर्विजयो भूतिर्ध्रुवा नीतिर्मतिर्मम ॥ २९ ॥

श्रीभगवानुवाच

अनन्याश्चिन्तयन्तो मां ये जनाः पर्युपासते ।
तेषां नित्याभियुक्तानां योगक्षेमं वहाम्यहम् ॥ ३० ॥

परित्राणाय साधूनां विनाशाय च दुष्कृताम् ।
धर्मसंस्थापनार्थाय संभवामि युगे युगे ॥ ३१ ॥

आर्ताः विषण्णाः शिथिलाश्च भीताः घोरेषु च व्याधिषु वर्तमानाः ।
सङ्कीर्त्य नारायणशब्दमात्रं विमुक्तदुःखाः सुखिनो भवन्ति ॥ ३२ ॥

कायेन वाचा मनसेन्द्रियर्वा बुद्ध्यात्मनावा पकृतेः स्वभावात् ।
करोमि यद्यत् सकलं परस्मै नारायणायेति समर्पयामि ॥ ३३ ॥

इति श्रीविष्णोर्दिव्यसहस्रनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ श्रीभारतीरमणमुख्यप्राणान्तर्गत श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

5. Shri Vishnu Stuti of Shri Trivikrama Panditaachaarya

This Stuti, along with Shri Trivikrama Panditaachaarya's Vaayu Stuti, Shrimat Aachaarya's Narasimha Nakhara Stuti and Shri Naaraayana Panditaachaarya's Narasimha and Shiva Stutis, are known as the Pancha Stutis. Ideally, all Maadhvas must chant these five Stutis everyday.

॥ श्रीविष्णुस्तुतिः ॥

श्रीमध्वसंसेवितपादपद्मं रुद्रादिदेवैः परिसेव्यमानम् ।
ऋष्यादिभिर्वेदपथैः सुगेयं कथं नु पश्येयममोघवीर्यम् ॥ १ ॥

हृन्मन्दिरे सुन्दररत्नपीठे लक्ष्म्यात्मके सारतरे निविष्टम् ।
श्रीभूसमाश्लिष्टतनुं तथाऽपि पूर्णं निजानन्दमयं परेशम् ॥ २ ॥

अनन्तपूर्णेन्दुकिरीटशोभितं सुनीलस्निग्धालकशोभिसन्मुखम् ।
प्रत्यग्रकञ्जायतलोललोचनं सुचम्पकाकोरकनासिकायुतम् ॥ ३ ॥

प्रवालमध्यार्पितकुन्दकोरकं स्फुरत्कपोलद्युतिदीप्तकुण्डलम् ।
केयूरभूषायुतबाहुदण्डकं सुचक्रशङ्खाब्जगदाविराजितम् ॥ ४ ॥

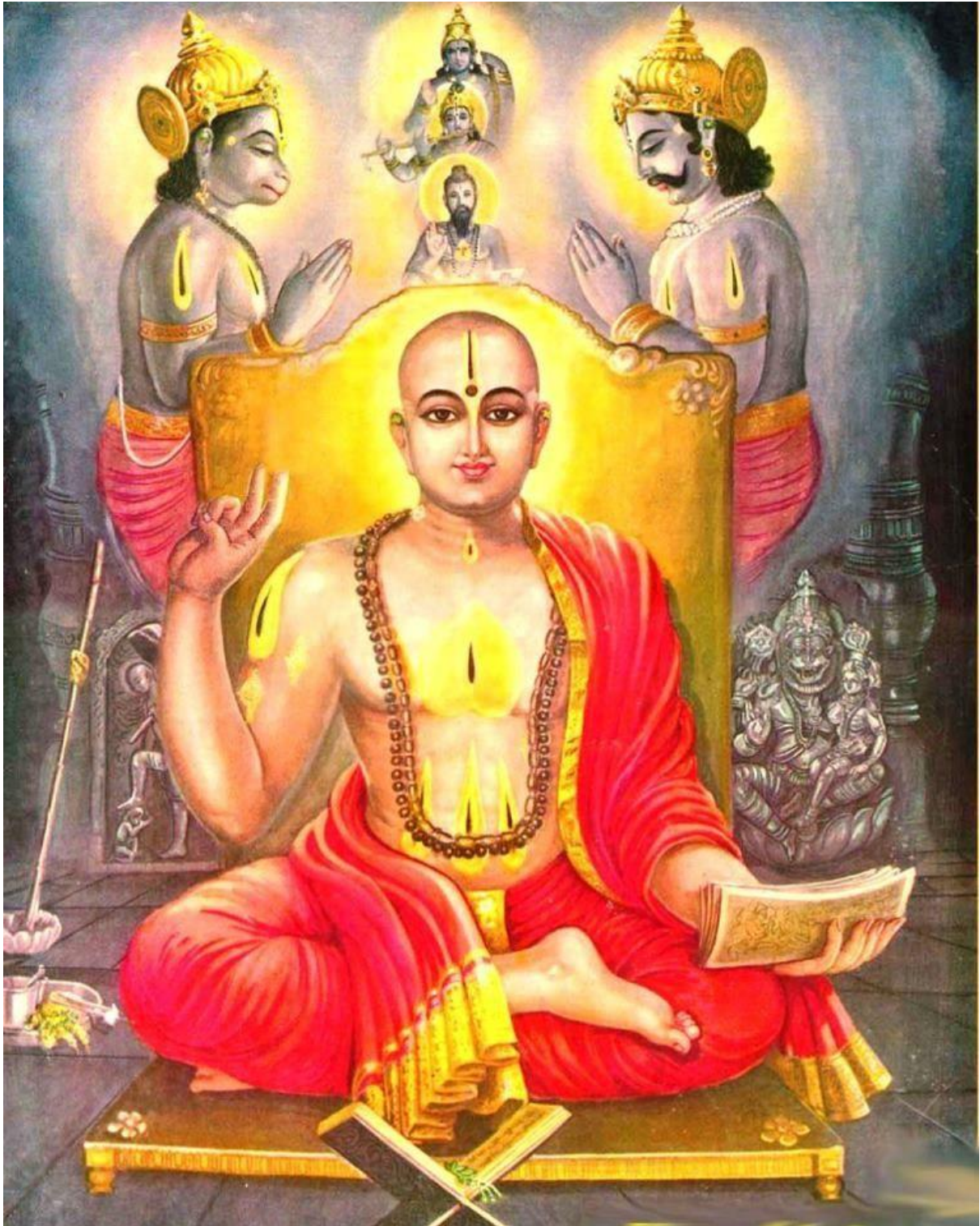
ग्रैवेयरत्नाभरणादिभूषितं सत्कौस्तुभावेष्टितकम्बुकन्धरम् ।
सुवर्णसूत्राञ्चितसुन्दरोरसं विचित्रपिताम्बरधारिणं प्रभुम् ॥ ५ ॥

करिराजकरोपमोरुयुग्मं प्रियया सेवितजङ्घया समेतम् ।
वरकूर्मप्रपदेन शोभमानं ह्यनभिव्यक्तसुगुल्फपादयुग्मम् ॥ ६ ॥

नखराजिसुपूर्णचन्द्रकान्त्या नुतिमज्जनतापहारिणं रमेशम् ।
निजपूर्णसुबोधविग्रहं परमानन्दपरात्मदैवतम् ॥ ७ ॥

इति श्रीत्रिविक्रमपण्डिताचार्यविरचिता श्रीविष्णुस्तुतिः समाप्ता ॥

6. Shri Hari Vaayu Stuti

The Hari Vaayu Stuti is a prayer to Shri Vishnu and the three avataaras of Praana Deva, namely Shri Hanumaan, Bheemasena and Madhvacharya. It was composed by Shri Trivikrama Panditaachaarya, one of the foremost disciples of Shripaada Madhvacharya and a former Smaarta scholar. When he once looked

© Copyrights 2022-24 Achyuta Bhakti Deets

into the inner sanctum of the Udupi temple, where Madhvacharya was worshipping Shri Vishnu, he noticed him in three forms – Hanumaan worshipping Shri Raama, Bheema worshipping Shri Krshna and Shrimat Aachaarya worshipping Vyaasa Deva. Upon looking at that sight, he chanted the Vaayu Stuti, praising Mukhya Praana Deva and his three avataaras. However, Shripaada Madhvacharya stated that it is necessary to propitiate Shri Vishnu too, through all actions, which is why he composed the Narasimha Nakha Stuti, to be chanted before and after the Vaayu Stuti. Therefore, it has been included here too.

॥ श्रीहरिवायुस्तुतिः ॥

॥ अथ श्री नखस्तुतिः ॥

पान्त्वस्मान् पुरुहूतवैरि बलवन्मातङ्ग माद्यद्घटा कुम्भोच्चाद्रि विपाटनाधिकपटु प्रत्येक
वज्रायिताः ।

श्रीमत्कण्ठीरवास्य प्रतत सुनखरा दारितारातिदूर प्रध्वस्तध्वान्त शान्त प्रवितत मनसा
भाविता भूरिभागैः ॥ १ ॥

लक्ष्मीकान्त समन्ततोऽपिकलयन् नैवेशितुस्ते समं पश्याम्युत्तम वस्तु दूरतरतोऽपास्तं रसो
योऽष्टमः ।

यद्रोषोत्कर दक्ष नेत्र कुटिल प्रान्तोत्थिताग्नि स्फुरत् खद्योतोपम विस्फुलिङ्गभसिता
ब्रह्मेशशक्रोत्कराः ॥ २ ॥

इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्यकृता श्रीनृसिंहनखरस्तुतिः समाप्ता ॥

॥ अथ श्रीहरिवायुस्तुतिः ॥

श्रीमद्विष्वङ्घ्रि निष्ठा अतिगुणगुरुतम श्रीमदानन्दतीर्थ त्रैलोक्याचार्य पादोज्ज्वल
जलजलसत् पांसवोऽस्मान्पुनन्तु ।

वाचांयत्रप्रणेत्रीत्रिभुवनमहिता शारदा शारदेन्दुः ज्योत्स्नाभद्रस्मित
श्रीधवलितककुभाप्रेमभारम्बभार ॥ १ ॥

उत्कण्ठाकुण्ठकोलाहलजवविदिताजस्रसेवानुवृद्ध प्राज्ञात्मज्ञान धूतान्धतमससुमनो
मौलिरत्नावळीनाम् ।

भक्त्युद्रेकावगाढ प्रघटनसघटात्कार सङ्घृष्यमाण प्रान्तप्राग्याङ्घ्रि पीठोत्थित कनकरजः
पिञ्जरारञ्जिताशाः ॥ २ ॥

जन्माधिव्याध्युपाधिप्रतिहतिविरहप्रापकाणां गुणानाम् अग्न्याणां अर्पकाणां
चिरमुदितचिदानन्द सन्दोहदानाम् ।
एतेषामेशदोष प्रमुषितमनसां द्वेषिणां दूषकाणाम् दैत्यानामार्थिमन्थे तमसि विदधतां
संस्तवेनास्मि शक्तः ॥ ३ ॥

अस्याविष्कर्तुकामं कलिमलकलुषेऽस्मिन्जनेज्ञानमार्गम् वन्द्यं चन्द्रेन्द्ररुद्र द्युमणिफणिवयोः
नायकद्यैरिहाद्य ।
मध्वाख्यं मन्त्रसिद्धं किमुतकृतवतो मारुतस्यावतारम् पातारं पारमेष्ठ्यं पदमपविपदः
प्राप्तुरापन्न पुंसाम् ॥ ४ ॥

उद्यद्विद्युत्प्रचण्डां निजरुचि निकरव्याप्त लोकावकाशो बिभ्रद्भीमो भुजेयोऽभ्युदित
दिनकराभाङ्गदाढ्य प्रकाण्डे ।
वीर्योद्धार्या गदाग्र्यामयमिह सुमतिंवायुदेवोविदध्यात् अध्यात्मज्ञाननेता यतिवरमहितो
भूमिभूषामर्णिमे ॥ ५ ॥

संसारोत्तापनित्योपशमद सदय स्नेहहासाम्बुपूर प्रोद्यद्विद्यावनद्य द्युतिमणिकिरण
श्रेणिसम्पूरिताशः ।
श्रीवत्साङ्गाधि वासोचित तरसरलश्रीमदानन्दतीर्थ
क्षीराम्भोधिर्विभिन्द्याद्भवदनभिमतम्भूरिमेभूति हेतुः ॥ ६ ॥

मूर्धन्येषोऽन्जलिर्मे दृढतरमिहते बध्यते बन्धपाश क्षेत्रेधात्रे सुखानां भजति भुवि
भविष्यद्विधात्रे द्युभर्त्रे ।
अत्यन्तं सन्ततं त्वं प्रदिश पदयुगे हन्त सन्ताप भाजाम् अस्माकं भक्तिमेकां भगवत उतते
माधवस्याथ वायोः ॥ ७ ॥

साभ्रोष्णाभीशु शुभ्रप्रभमभयनभो भूरिभूद्विभूतिः भ्राजिष्णुर्भूरुभूणां भवनमपि
विभोऽभेदिबभ्रबभूवे ।
येनभ्रोविभ्रमस्ते भ्रमयतुसुभृशं बभ्रुवद्दुर्भृताशान् भ्रान्तिर्भेदाव भासस्त्वितिभयमभि
भोर्भूक्ष्यतोमायिभिक्षून् ॥ ८ ॥

येऽमुम्भावम्भजन्ते सुरमुखसुजनाराधितं ते तृतीयम् भासन्ते भासुरैस्ते
सहचरचलितैश्चामरैश्चारुवेशाः ।
वैकुण्ठे कण्ठलग्न स्थिरशुचि विलसत्कान्ति तारुण्यलीला लावण्या पूर्णकान्ता
कुचभरसुलभाश्लेषसम्मोदसान्द्राः ॥ ९ ॥

आनन्दान्मन्दमन्दा ददति हि मरुतः कुन्दमन्दारनन्द्यावर्ताऽमोदान् दधानां मृदुपद
मुदितोद्गीतकैः सुन्दरीणाम् ।
वृन्दैरावन्द्य मुक्तेन्द्रहिमगु मदनाहीन्द्र देवेन्द्रसेव्येमौकुन्दे मन्दरेऽस्मिन्नविरतमुदयन्मोदिनां
देव देव ॥ १० ॥

उत्तप्तात्युत्कटत्विट् प्रकटकटकट ध्वानसङ्घट्टनोद्यद्विद्युद्व्यूढस्फुलिङ्ग प्रकर
विकिरणोत्काथिते बाधिताङ्गान् ।
उद्गाढम्पात्यमाना तमसि तत इतः किङ्करैः पङ्किलेतेपङ्क्तिर्ग्राव्यां गरिम्णां ग्लपयति हि
भवद्वेषिणो विद्वदाद्य ॥ ११ ॥

अस्मिन्नस्मद्गुरूणां हरिचरण चिरध्यान सन्मङ्गलानाम्युष्माकं पार्श्वभूमिं धृतरणरणिकः
स्वर्गिसेव्यांप्रपन्नः ।
यस्तूदास्ते स आस्तेऽधिभवमसुलभ क्लेश निर्मूकमस्तप्रायानन्दं कथं चित्रवसति सततं
पञ्चकष्टेऽतिकष्टे ॥ १२ ॥

क्षुत् क्षामान् रूक्षरक्षो रदखरनखर क्षुण्णविक्षोभिताक्षान् आमग्रानान्धकूपे क्षुरमुखमुखरैः
पक्षिभिर्विक्षताङ्गान् ।
पूयासृन्मूत्र विष्ठा क्रिमिकुलकलिलेतत्क्षणक्षिप्त शक्त्याद्यस्त्रव्रातार्दितान् स्त्वद्विष उपजिहते
वज्रकल्पा जलूकाः ॥ १३ ॥

मातर्मेमातरिश्वन् पितरतुलगुरो भ्रातरिष्ठाप्तबन्धोस्वामिन्सर्वान्तरात्मन्नजरजरयितः
जन्ममृत्यामयानाम् ।
गोविन्दे देहिभक्तिं भवतिच भगवन्नूर्जितां निर्निमित्तामिर्व्याजां निश्चलां सद्गुणगण बृहतीं
शाश्वतीमाशुदेव ॥ १४ ॥

विष्णोरत्युत्तमत्वादखिलगुणगणैस्तत्र भक्तिङ्गरिष्ठाम् संश्लिष्टे श्रीधराभ्याममुमथ
परिवारात्मना सेवकेषु ।
यः सन्धत्ते विरिञ्चि श्वसन विहगपानन्त रुद्रेन्द्र पूर्वेष्वाध्यायंस्तारतम्यं स्फुटमवति सदा
वायुरस्मद्गुरुस्तम् ॥ १५ ॥

तत्त्वज्ञान् मुक्तिभाजः सुखयिसि हि गुरो योग्यतातारतम्यात् आधत्से मिश्रबुद्धिं
स्त्रिदिवनिरयभूगोचरान्नित्यबद्धान् ।
तामिस्रान्धादिकाख्ये तमसिसुबहुलं दुःखयस्यन्यथाज्ञान् विष्णोराज्ञाभिरित्यं शृति
शतमितिहासादि चाकर्णयामः ॥ १६ ॥

वन्देऽहं तं हनूमानिति महितमहापौरुषो बाहुशालिख्यातस्तेऽग्न्योऽवतारः सहित इह
बहुब्रह्मचर्यादि धर्मैः ।

सस्नेहानां सहस्वानहरहरहितं निर्दहन् देहभाजाम्अंहोमोहापहो यः स्पृहयति महतीं
भक्तिमद्यापि रामे ॥ १७ ॥

प्राक्पञ्चाशत्सहस्रैर्व्यवहितमहितं योजनैः पर्वतं त्वम्यावत्सञ्जीवनाद्यौषध
निधिमधिकप्राणलङ्कामनैषिः ।

अद्राक्षीदुत्पतन्तं तत उत गिरिमुत्पाटयन्तं गृहीत्वायान्तं खे राघवाङ्घ्रौ प्रणतमपि तदैकक्षणे
त्वांहिलोकः ॥ १८ ॥

क्षिप्तः पश्चात्सत्सलीलं शतमतुलमते योजनानां सउच्चस्तावद्विस्तार वंशच्यापि उपललवैव
व्यग्रबुद्ध्या त्वयातः ।

स्वस्वस्थानस्थिताति स्थिरशकल शिलाजाल संश्लेष नष्टछेदाङ्कः प्रागिवाभूत्
कपिवरवपुषस्ते नमः कौशलाय ॥ १९ ॥

दृष्ट्वा दृष्टाधिपोरः स्फुटितकनक सद्धर्म घृष्टास्थिकूटम् निष्पिष्टं हाटकाद्रि प्रकट तट
तटाकाति शङ्को जनोऽभूत् ।

येनाजौ रावणारिप्रियनटनपटुर्मुष्टिरिष्टं प्रदेष्टुम् किंनेष्टे मे स तेऽष्टापदकट कतटित्कोटि
भामृष्ट काष्ठः ॥ २० ॥

देव्यादेश प्रणीति दृहिण हरवरावद्य रक्षो विघाताऽद्यासेवोद्यद्यार्द्रः सहभुजमकरोद्रामनामा
मुकुन्दः ।

दुष्प्रापे पारमेष्ठ्ये करतलमतुलं मूर्धिविन्यस्य धन्यम् तन्वन्भूयः प्रभूत प्रणय
विकसिताब्जेक्षणस्त्वेक्षमाणः ॥ २१ ॥

जघ्नेनिघ्नेनविघ्नो बहुलबलबकध्वंस नाद्येनशोचत् विप्रानुक्रोश पाशैरसु विधृति
सुखस्यैकचक्राजनानाम् ।

तस्मैतेदेव कुर्मः कुरुकुलपतये कर्मणाचप्रणामान् किर्मीरं दुर्मतीनां प्रथमं अथ च यो नर्मणा
निर्ममाथ ॥ २२ ॥

निर्मद्रन्नत्य यत्नं विजरवर जरासन्ध कायास्थिसन्धीन् युद्धे त्वं स्वध्वरे वापशुमिवदमयन् विष्णु
पक्षद्विडीशम् ।

यावत्प्रत्यक्ष भूतं निखिलमखभुजं तर्पयामासिथासौ तावत्यायोजि तृप्त्याकिमुवद भगवन्
राजसूयाश्वमेधे ॥ २३ ॥

क्ष्वेलाक्षीणाट्टहासहं तवरणमरिहन्नुद्गदोद्दामबाहोः बह्वक्षौहिण्य नीकक्षपण सुनिपुणं यस्य सर्वोत्तमस्य ।

शुश्रूषार्थं चकर्थ स्वयमयमथ संवक्तुमानन्दतीर्थ श्रीमन्नामन्समर्थस्त्वमपि हि युवयोः पादपद्मं प्रपद्ये ॥ २४ ॥

दृह्यन्तींहृदहं मां दृतमनिल बलाद्रावयन्तीमविद्या निद्रांविद्राव्य सद्यो रचनपटुमथापाद्यविद्यासमुद्र ।

वाग्देवी सा सुविद्या द्रविणद विदिता द्रौपदी रुद्रपत्न्यात् उद्रिक्ताद्रागभद्रा द्रहयतु दयिता पूर्वभीमाज्ञयाते ॥ २५ ॥

याभ्यां शुश्रूषुरासीः कुरुकुल जनने क्षत्रविप्रोदिताभ्याम् ब्रह्मभ्यां बृहिताभ्यां चितसुख वपुषा कृष्णनामास्पदाभ्याम् ।

निर्भेदाभ्यां विशेषाद्विवचन विशयाभ्यामुभाभ्याममूभ्याम् तुभ्यं च क्षेमदेभ्यः सरिसिजविलसल्लोचनेभ्यो नमोऽस्तु ॥ २६ ॥

गच्छन् सौगन्धिकार्थं पथि स हनुमतः पुच्छमच्छस्य भीमः प्रोद्धर्तुं नाशकत्स त्वमुमुरुवपुषा भीषयामास चेति ।

पूर्णज्ञानौजसोस्ते गुरुतमवपुषोः श्रीमदानन्दतीर्थ क्रीडामात्रं तदेतत् प्रमदद सुधियां मोहक द्वेषभाजाम् ॥ २७ ॥

बह्वीः कोटीरटीकः कुटलकटुमतीनुक्तटाटोप कोपान् द्राक्चत्वं सत्वरत्वाच्चरणद गदया पोथयामासिथारीन् ।

उन्मथ्या तस्य मिथ्यात्व वचन वचनान् उत्पथस्थांस्तथाऽयान् प्रायच्छः स्वप्रियायै प्रियतम कुसुमं प्राण तस्मै नमस्ते ॥ २८ ॥

देहादुत्क्रामितानामधिपति रसतामक्रमाद्वक्रबुद्धिः क्रुद्धः क्रोधैकवश्यः क्रिमिरिव मणिमान् दुष्कृती निष्क्रियार्थम् ।

चक्रे भूचक्रमेत्य क्रकचमिव सतां चेतसः कष्टशास्त्रं दुस्तरकं चक्रपाणेर्गुणगण विरहं जीवतां चाधिकृत्य ॥ २९ ॥

तद्दुत्प्रेक्षानुसारात्कतिपय कुनरैरादृतोऽन्यैर्विसृष्टो ब्रह्माहं निर्गुणोऽहं वितथमिदमिति ह्येषपाशण्डवादः ।

तद्युक्त्याभास जाल प्रसर विषतरूद्वाहदक्षप्रमाण ज्वालामालाधरोऽग्निः पवन विजयते तेऽवतारस्तृतीयः ॥ ३० ॥

आक्रोशन्तो निराशा भयभर विवशस्वाशयाच्छिन्नदर्पा वाशन्तो देशनाशस्विति बत कुधियां
नाशमाशादशाऽशु ।

धावन्तोऽश्लीलशीला वितथ शपथ शापा शिवाः शान्त शौर्याः त्वद्व्याख्या सिंहनादे सपदि
ददृशिरे मायि गोमायवस्ते ॥ ३१ ॥

त्रिष्वप्येवावतारेष्वरिभिरपघृणं हिंसितो निर्विकारः सर्वज्ञः सर्वशक्तिः सकलगुणगणापूर्ण
रूपप्रगल्भः ।

स्वच्छः स्वच्छन्द मृत्युः सुखयसि सुजनं देवकिं चित्रमत्र त्राता यस्य त्रिधामा जगदुतवशगं
किङ्कराः शङ्कराद्याः ॥ ३२ ॥

उद्यन्मन्दस्मित श्रीर्मृदु मधुमधुरालाप पीयूषधारा पूरासेकोपशान्ता सुखसुजन मनोलोचना
पीयमानं ।

सन्द्रक्ष्ये सुन्दरं सन्दुहदिह महदानन्दं आनन्दतीर्थं श्रीमद्वक्तेन्दु बिम्बं दुरतनुदुदितं नित्यदाहं
कदानु ॥ ३३ ॥

प्राचीनाचीर्णं पुण्योच्चय चतुरतराचारतश्चारुचित्तान् अत्युच्चान् रोचयन्तीं श्रुतिचित वचनांश्राव
कांश्चोद्यचुञ्चून् ।

व्याख्यामुखात् दुःखां चिरमुचित महाचार्य चिन्तारतांस्ते चित्रां सच्छास्त्रकर्ताश्चरण परिचरां
छावयास्मांश्चकिञ्चित् ॥ ३४ ॥

पीठेरलोकपक्लृप्ते रुचिररुचिमणि ज्योतिषा सन्निषण्णम् ब्रह्माणं भाविनं त्वां ज्वलति
निजपदे वैदिकाद्या हि विद्याः ।

सेवन्ते मूर्तिमत्यः सुचरितचरितं भाति गन्धर्व गीतंप्रत्येकं देवसंसत्स्वपि तव
भगवन्नर्तितद्वयोवधूषु ॥ ३५ ॥

सानुक्रोषैरजस्रं जनिमृति निरयाद्यूर्मिमालाविलेऽस्मिन्
संसाराब्धौ निमग्नं शरणमशरणानिच्छतो वीक्ष्यजन्तून् ।

युष्माभिः प्रार्थितः सन् जलनिधिशयनः सत्यवत्यां महर्षेः व्यक्तश्चिन्मात्र मूर्तिनखलु भगवतः
प्राकृतो जातु देहः ॥ ३६ ॥

अस्तव्यस्तं समस्तश्रुति गतमधमैः रत्नपूगं यथान्धैः अर्थं लोकोपकृत्यैः गुणगणनिलयः
सूत्रयामास कृत्स्नम् ।

योऽसौ व्यासाभिधानस्तमहमहरहः भक्तितस्त्वत्प्रसादात् सद्यो विद्योपलब्ध्यै गुरुतममगुरुं
देवदेवं नमामि ॥ ३७ ॥

आज्ञामन्यैरधार्या शिरसि परिसरद्रश्मि कोटीरकोटौ कृष्णस्याक्लिष्ट कर्मादधदनु
सराणादर्थितो देवसङ्घैः ।

भूमावागत्य भूमन्नसुकरमकरोर्ब्रह्मसूत्रस्य भाष्यम् दुर्भाष्यं व्यास्यदस्योर्मणिमत उदितं
वेदसद्युक्तिभिस्त्वम् ॥ ३८ ॥

भूत्वाक्षेत्रे विशुद्धे द्विजगणनिलये रौप्यपीठाभिधाने तत्रापि ब्रह्मजातिस्त्रिभुवन विशदे
मध्यगेहाख्य गेहे ।

पारिव्राज्याधि राजः पुनरपि बदरीं प्राप्य कृष्णं च नत्वा कृत्वा भाष्याणि सम्यक् व्यतनुत च
भवान् भरतार्थप्रकाशम् ॥ ३९ ॥

वन्दे तं त्वां सुपूर्ण प्रमतिमनुदिना सेवितं देववृन्दैः वन्दे वन्दारुमीशे श्रिय उत नियतं
श्रीमदानन्दतीर्थम् ।

वन्दे मन्दाकिनी सत्सरिदमल जलासेक साधिक्य सङ्गम् वन्देऽहं देव भक्त्या भव भय दहनं
सज्जनान्मोदयन्तम् ॥ ४० ॥

सुब्रह्मण्याख्य सूरैः सुत इति सुभृशं केशवानन्दतीर्थश्रीमत्पादाब्ज भक्तः स्तुतिमकृत
हरेर्वायुदेवस्य चास्य ।

त्वत्पादार्चादरेण ग्रथित पदल सन्मालया त्वेतयायेसंराध्यामूनमन्ति प्रततमतिगुणा मुक्तिमेते
व्रजन्ति ॥ ४१ ॥

इति श्रीत्रिविक्रमपण्डिताचार्य विरचितं श्रीहरिवायुस्तुतिः सम्पूर्णम् ॥

॥ अथ श्री नखस्तुतिः ॥

पान्त्वस्मान् पुरुहूतवैरि बलवन्मातङ्ग माद्यद्घटा कुम्भोच्चाद्रि विपाटनाधिकपटु प्रत्येक
वज्रायिताः ।

श्रीमत्कण्ठीरवास्य प्रतत सुनखरा दारितारातिदूर प्रध्वस्तध्वान्त शान्त प्रवितत मनसा
भाविता भूरिभागैः ॥ १ ॥

लक्ष्मीकान्त समन्ततोऽपिकलयन् नैवेशितुस्ते समं पश्याम्युत्तम वस्तु दूरतरतोऽपास्तं रसो
योऽष्टमः ।

यद्रोषोत्कर दक्ष नेत्र कुटिल प्रान्तोत्थिताग्नि स्फुरत् खद्योतोपम विस्फुलिङ्गभसिता
ब्रह्मेशशक्रोत्कराः ॥ २ ॥

इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्यकृता श्रीनृसिंहनखरस्तुतिः समाप्ता ॥

॥ श्रीभारतीरमणमुख्यप्राणान्तर्गत श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

7. Shri Narasimha Stuti

॥ श्रीनरसिंहस्तुतिः ॥

उदयरविसहसरद्योतितं रूक्षवीक्षं प्रळयजलधिनादं कल्पकृद्वह्निवक्त्रम् ।
सुरपतिरिपुवक्षःक्षोदरक्तोक्षिताङ्गं प्रणतभयहरं तं नारसिंहं नमामि ॥ १ ॥

प्रळयरविकरालाकाररुक्चक्रवालं विरलयदुरुरोचीरोचिताशान्तराल ।
प्रतिभयतमकोपात्युक्तटोच्चाट्टहासिन् दह दह नरसिंहासह्यवीर्याहितं मे ॥ २ ॥

सरसरभसपादापातभाराभिराव प्रचकितचलसप्तद्वन्द्वलोकस्तुतस्त्वम् ।
रिपुरुधिरनिषेकेणैव खोणङ्किशालिन् दह दह नरसिंहासह्यवीर्याहितं मे ॥ ३ ॥

तव घनघनघोषो घोरमापघ्राय जङ्घापरिघमलघुमूरुव्याजतेजोगिरिं च ।
घनविघटितमागाद्वैत्यजङ्घालसङ्घो दह दह नरसिंहासह्यवीर्याहितं मे ॥ ४ ॥

कटकिकटकराजद्वाटकाग्र्यस्थलाभाप्रकटपटतटित्ते सत्कटिस्थातिपट्टी ।
कटुककटुकदुष्टाटोपट्टिप्रमुष्टौ दह दह नरसिंहासह्यवीर्याहितं मे ॥ ५ ॥

प्रखरनखरवज्रोत्खातरूक्षादिवक्षः शिखरिशिखररक्तैराक्तसन्दोहदेह ।
सुवकिभजुभकुक्षे भद्रगंभीरनाभे दह दह नरसिंहासह्यवीर्याहितं मे ॥ ६ ॥

स्फुरयति तव साक्षात्सैव नक्षत्रमाला क्षपितदितिजवक्षोव्याप्तनक्षत्रमार्गम् ।
अरिदरधर जान्वासक्तहस्तद्वयाहो दह दह नरसिंहासह्यवीर्याहितं मे ॥ ७ ॥

कटुविकटसटौघोद्धृद्वनोद्भ्रष्टभूयो घनपटलविशालाकाशलब्धावकाशम् ।
करपरिघविमर्दप्रोद्यमं ध्यायतस्त्रे दह दह नरसिंहासह्यवीर्याहितं मे ॥ ८ ॥

हठलुठदलधिष्ठोत्कण्ठ दष्टोष्ठ विद्युत्सट शठकठिनोरःपीठभित्सुष्ठुनिष्ठाम् ।
पठति नु तव कण्ठाधिष्ठघोरान्त्रमाला दह दह नरसिंहासह्यवीर्याहितं मे ॥ ९ ॥

हत बहुमिहिराभासह्यसंहाररंहो हुतवहबहुहेतिहेषितानन्तहेति ।
अहितविहितमोहं संवहन् सैहमास्यं दह दह नरसिंहासह्यवीर्याहितं मे ॥ १० ॥

गुरुगुरुगिरिराजत्कन्दरान्तर्गते वा दिनमणिमणिश्रृङ्गे वान्तवह्निप्रदीप्ते ।
दधदतिकदुदंष्ट्रे भीषणोञ्जिह्ववक्त्रे दह दह नरसिंहासह्यवीर्याहितं मे ॥ ११ ॥

अधरितविबुधाब्धिध्यानधैर्यं विदध्यद्विविधविबुधधीश्रद्धापितेन्द्रारिनाशम् ।
विदधदतिकटाहोद्धृद्वहासं दह दह नरसिंहासह्यवीर्याहितं मे ॥ १२ ॥

त्रिभुवनतृणमात्रत्राणतृष्णार्द्रनेत्रत्रयमतिलधितार्चिर्विष्टपादम् ।
 नवतररविताम्रं धारयन् रूक्षवीक्षं दह दह नरसिंहासह्यवीर्याहितं मे ॥ १३ ॥
 भ्रमदभिभवभूभृद्भूरिभूभारसद्भिद्विदनवविभवभूविभ्रमादभ्रशुभ्र ।
 ऋभुभवभयभेत्तर्भासि भोभोविभोभी दह दह नरसिंहासह्यवीर्याहितं मे ॥ १४ ॥
 श्रवणकचितचञ्चकुण्डलोच्चण्डगण्ड भ्रुकुटिकटुललाटश्रेष्ठनासारुणोष्ठ ।
 वरद सुरद राजत्केसरोत्सारितारे दह दह नरसिंहासह्यवीर्याहितं मे ॥ १५ ॥
 कविकचकचराजद्रत्नकोटीरशालिन् गलगतगलदुस्रोदाररत्नाङ्गदाढ्य ।
 कनककटककाञ्चीशिञ्जिनीमुद्रिकावन् दह दह नरसिंहासह्यवीर्याहितं मे ॥ १६ ॥
 अरिदरमसिखेटौ बाणचापे गदां सन्मुसलमपि दधानः पाशवर्याकुशौ च ।
 करयुगलधृतान्तस्रग्विभिन्नारिवक्षो दह दह नरसिंहासह्यवीर्याहितं मे ॥ १७ ॥
 चट चट चट दूरं मोहय भ्रामयारीन् कडि कडि कडि कायं ज्वालरय स्फोटयस्व ।
 जहि जहि जहि वेगं शात्रवं सानुबन्धं दह दह नरसिंहासह्यवीर्याहितं मे ॥ १८ ॥
 विधिभव विबुधेशभ्रामकाग्निस्फुलिङ्गप्रसविविकटदंष्ट्रोर्जिह्ववक्त्रत्रिनेत्र ।
 कलकलकल कामं पाहि मां ते सुभक्तं दह दह नरसिंहासह्यवीर्याहितं मे ॥ १९ ॥
 कुरु कुरु करुणां तां साङ्कुरां दैत्यपोते दिश दिश विशदां मे शाश्वतीं देवदृष्टिम् ।
 जय जय जयमूर्तेऽनार्त जेतव्यपक्षं दह दह नरसिंहासह्यवीर्याहितं मे ॥ २० ॥
 स्तुतिरियमहितघ्नी सेविता नारसिंही तनुरिव परिशान्ता मालिनी साभितोलम् ।
 तदखिलगुरुमाग्याश्रीदरूपा महद्भिस्सुनियमनयकृत्यैस्सद्गुणैर्नित्ययुक्ता ॥ २१ ॥
 लिकुचतिलकसूनुस्सद्भितार्थानुसारी नरहरिनुतिमेतां शत्रुसंहारहेतुम् ।
 अकृत सकलपापध्वंसिनीं यः पठेत्तां व्रजति नृहरिलोकं कामलोभाद्यसक्तः ॥ २२ ॥
 इति श्रीमन्नारायणपण्डिताचार्य विरचिता श्रीनरसिंहस्तुतिः समाप्ता ॥

8. Shri Maha Lakshmi Stuti

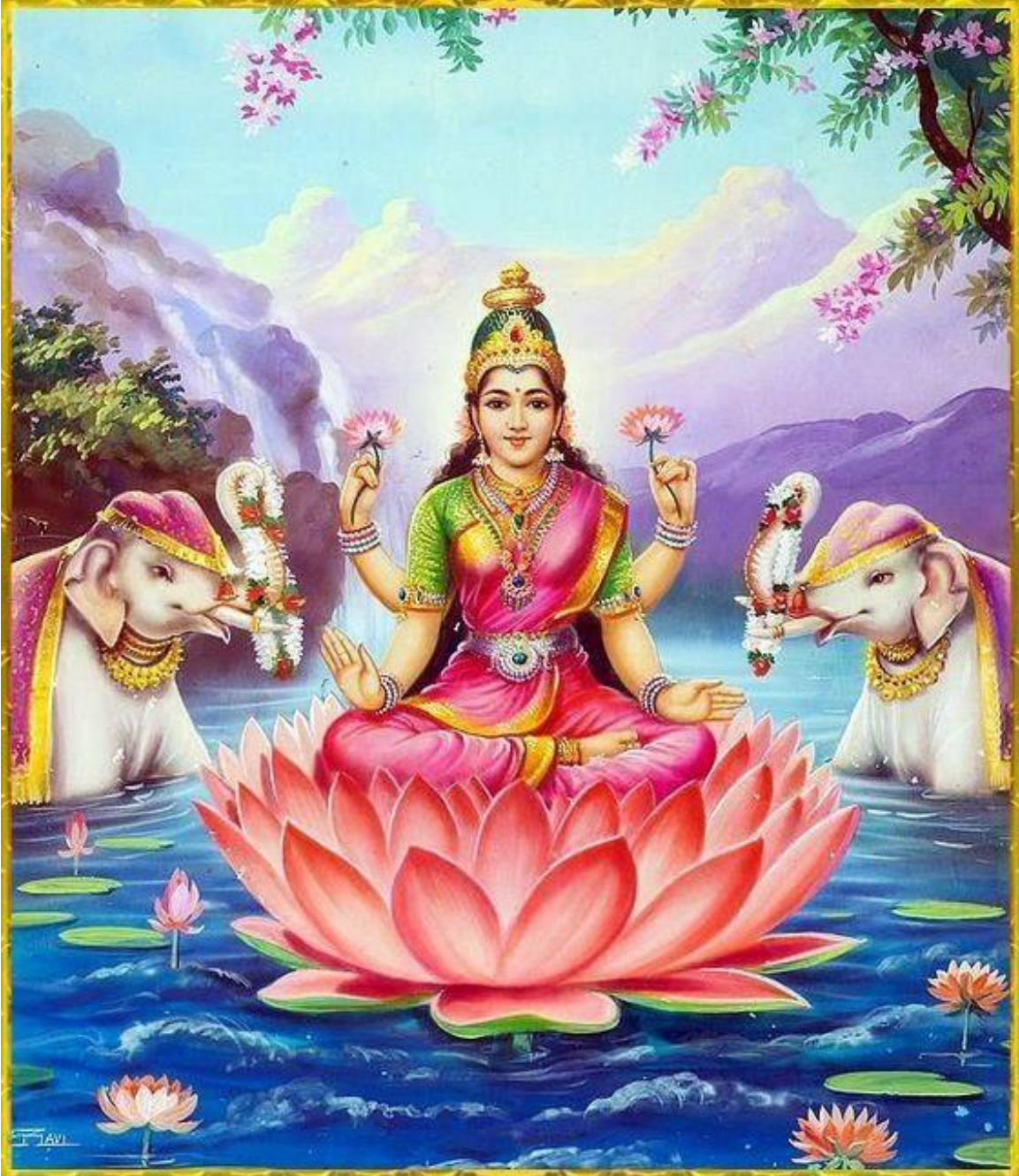
(Vishnu Puraana, Amsa 1, Adhyaaya 9, Shlokas 116-131)

This is a Stuti for Maha Lakshmi Devi, chanted by Indra Deva.

नमस्ते सर्वभूतानां जननीमब्जसम्भवाम् ।
 श्रियमुन्निद्रपद्माक्षी विष्णोर्वक्षः स्थलस्थिताम् ॥ ११६ ॥
 त्वं सिद्धिस्त्वं सुधा स्वाहा स्वधा त्वं लोकपावनि ।
 सन्धाय रात्रिः प्रभा भूतिर्मेधा श्रद्धा सरस्वती ॥ ११७ ॥
 यज्ञविद्या महाविद्या गुह्यविद्या च शोभने ।
 आत्मविद्या च देवि त्वं विमुक्तिफलदायिनी ॥ ११८ ॥
 आन्वीक्षिकी त्रयी वार्ता दण्डनीतिस्त्वमेव च ।
 सौम्यासौम्यैर्जगद्रूपैस्त्वयैतद्देवि वि पूरितम् ॥ ११९ ॥
 का त्वन्या त्वामृते देवि सर्वयज्ञमयं वपुः ।
 अध्यास्ते देवदेवस्य योगिचिन्त्यं गदाभृतः ॥ १२० ॥
 त्वया देवि परित्यक्तं सकलं भुवनत्रयम् ।
 विनष्टप्रायमभवत् त्वयेदानीं समेधितम् ॥ १२१ ॥
 दाराः पुत्रास्तथागारं सुहृद्भान्यधनादिकम् ।
 भवत्येतन्महाभागे नित्यं त्वद्वीक्षणानृणाम् ॥ १२२ ॥
 शरीरारोग्यमैश्वर्यमरिपक्षक्षयः सुखम् ।
 देवि त्वदूदृष्टिदृष्टानां पुरुषाणां न दुर्लभम् ॥ १२३ ॥
 त्वं माता सर्वभूतानां देवदवो हरिः पिता ।
 त्वयैतद्विष्णुना चाद्य जगद् व्याप्तं चराचरम् ॥ १२४ ॥
 मा नः कोशं तथा गोष्ठं मा गृहं मा परिच्छदम् ।
 मा शरीरं कलत्रञ्च त्यजेथाः सर्वपावनि ॥ १२५ ॥
 मा पुत्रान् मा सुहृद्वर्गं मा पशून् मा विभूषणम् ।
 त्यजेथा मम देवस्य विष्णोर्वक्षःस्थलालये ॥ १२६ ॥
 सत्त्वेन सत्यशौचाभ्यां तथा शीलादिभिर्गुणैः ।
 त्यज्यन्ते ते नराः सद्यः सन्त्यक्ता ये त्वयामले ॥ १२७ ॥
 त्वयावलोकिताः सद्यः शीलाद्यैरखिलैर्गुणैः ।
 कुलैश्वर्यश्च मुह्यन्ते पुरुषा निर्गुणा अपि ॥ १२८ ॥

स श्लाघ्यः स गुणी धन्यः स कुलीनः स बुद्धिमान् ।
स शूरः स च विक्रान्तो यस्त्वया देवि वीक्षितः ॥ १२९ ॥
सद्यो वैगुण्यमायान्ति शीलाद्याः सकला गुणाः ।
पराङ्मुखी जगद्धात्रि यस्य त्वं विष्णुवल्लभे ॥ १३० ॥
न ते वर्णयितुं शक्ता गुणान् जिह्वापि वेधसः ।
प्रसीद देवि पद्माक्षि मास्मांस्त्याक्षीः कदाचन ॥ १३१ ॥

9. Shri Shiva Stuti

॥ श्रीशिवस्तुतिः ॥

स्फुटं स्फटिकसप्रभं स्फटितहारकश्रीजटं शशाङ्कदलशेखरं कपिलफुल्लनेत्रत्रयम् ।
तरक्षुवरकृत्तिमद्भुजगभूषणं भूतिमत्कदा नु शितिकण्ठ ते वपुरवेक्षते वीक्षणम् ॥ १ ॥

त्रिलोचन विलोचने लसति ते ललामायिते स्मरो नियमघस्मरो नियमिनामभूद्रस्मसात् ।
स्वभक्तिलतया वशीकृतवतीसतीयं सती स्वभक्तवशतो भवानपि वशी प्रसीद प्रभो ॥ २ ॥

महेश महितोऽसि तत्पुरुष पूरुषाग्र्यो भवानघोररिपुघोर तेऽनवम वामदेवाञ्जलिः ।
नमः सपदि जात ते त्वमिति पञ्चरूपोचितप्रपञ्चचयपञ्चवृन्मम मनस्तमस्ताडय ॥ ३ ॥

रसाघनरसानलानिलवियद्विस्वद्विधुप्रयष्टृषु निविष्टमित्यज भजामि मूर्त्यष्टकम् ।
प्रशान्तमुत भीषणं भुवनमोहनं चेत्यहो वपूंषि गुणपूषितेऽहमहमात्मनोऽहंभिदे ॥ ४ ॥

विमुक्तिपरमाध्वनां तव पडध्वनामास्पदं पदं निगमवेदिनो जगति वामदेवादयः ।
कथञ्चिदुपशिक्षिता भगवतैव संविद्रते वयं तु विरलान्तराः कथमुमेश तन्मन्महे ॥ ५ ॥

कठोरितकुठारया ललितशूलया वाहया रणडुमरुणा स्फुरद्धरिणया सखट्वाङ्गया ।
चलाभिरचलाभिरघ्यगणिताभिरुन्नृत्यतश्चतुर्दश जगन्ति ते जयजयेत्ययुर्विस्मयम् ॥ ६ ॥

पुरा त्रिपुररन्धनं विविधदैत्यविध्वंसनं पराक्रमपरम्परा अपि परा न ते विस्मयः ।
अमर्षिबलहर्षितक्षुभितवृत्तनेत्रोज्ज्वलज्ज्वलज्ज्वलनहेलया शलभितं हि लोकत्रयम् ॥ ७ ॥

सहस्रनयनो गुहः सहस्ररश्मिर्विधुर्बृहस्पतिरुताप्पतिः ससुरसिद्धविद्याधराः ।
भवत्पदपरायणाः श्रियमिमां ययुः प्रार्थितां भवान् सुरतरुर्भृशं शिव शिवां शिवावल्लभ ॥ ८ ॥

तव प्रियतमादतिप्रियतमं सदैवान्तरं पयस्युपहितं भृतं स्वयमिव श्रियो वल्लभम् ।
विबुध्य लघुबुद्ध्यः स्वपरपक्षलक्ष्यायितं पठन्ति हि लुठन्ति ते शठहृदः शुचा शुण्ठिताः ॥ ९ ॥

निवासनिलयाचिता तव शिरस्ततिर्मालिका कपालमपि ते करे त्वमशिवोस्यनन्तर्धियाम् ।
तथापि भवतः पदं शिवशिवेत्यदो जल्पतां अकिञ्चन न किञ्चन वृजिनमस्ति भस्मीभवेत् ॥
१० ॥

त्वमेव किल कामधुक् सकलकाममापूरयन्सदा त्रिनयनो भवान्वहति चार्चिनेत्रोद्भवम् ।
विषं विषधरान्दधत्पिबसि तेन चानन्दवान्विरुद्धचरितोचिता जगदधीश ते भिक्षुता ॥ ११ ॥

नमः शिवशिवाशिवाशिवशिवार्थं कृन्ताशिवं नमो हरहराहराहरहरान्तरीं मे दशम् ।
नमो भवभवाभवप्रभवभूतये मे भवान् नमो मृड नमो नमो नम उमेश तुभ्यं नमः ॥ १२ ॥
सतां श्रवणपद्धतिं सरतु सन्नतोक्तेत्यसौ शिवस्य करुणाङ्कुरात्प्रतिकृतात्सदा सोचिता ।
इति प्रथितमानसो व्यधित नाम नारायणः शिवस्तुतिमिमां शिवं लिकुचिसूरिसूनुः सुधीः ॥ १३
॥
इति श्रीमल्लिकुचिसूरिसूनुनारायणपण्डिताचार्यविरचिता शिवस्तुतिः सम्पूर्णा ॥

10. Shri Purnabodha Stotra

॥ श्री पूर्णबोधस्तोत्रम् ॥

नलिनसौन्दर्यजिष्णुं पदाभ्यां ललितरूपाङ्गलीमंगलाभ्याम् ।
दलितनूत्रेन्दुमानं नखाल्या दलितशोणोपलालीकनाल्या ।
प्रणतवान् प्राणिनां प्राणभूतं प्रणतिभिः प्रीणये पूर्णबोधम् ॥ १ ॥

अहिविहङ्गेशभूतेशपूर्वैरहमहंपूर्वमित्याप्तचित्तैः ।
मुहुरहोमांसनेत्रैरदृष्टैरिह समाजुष्टजङ्घाङ्घ्रिरेणुम् ।
प्रणतवान् प्राणिनां प्राणभूतं प्रणतिभिः प्रीणये पूर्णबोधम् ॥ २ ॥

कनयमानं दधानं प्रकाशैः कनककौशेयमाशावकाशम् ।
जनमनोहारिवृत्तोरुकान्त्या जनितसंपर्कसंपद्विशेषम् ।
प्रणतवान् प्राणिनां प्राणभूतं प्रणतिभिः प्रीणये पूर्णबोधम् ॥ ३ ॥

परदुरारोहमारोहयेद्यं पुरुषकाण्डप्रकाण्डो निजाङ्गम् ।
निरवधिस्नेहसन्दोह मन्दस्फुरितहासावलोकेन साकम् ।
प्रणतवान् प्राणिनां प्राणभूतं प्रणतिभिः प्रीणये पूर्णबोधम् ॥ ४ ॥

सुवलिभंभद्रगंभीरनाभिं शिवमुदारोदरं मंलुमध्यम् ।
सुविपुलोरः स्थळं मानयन्ते कविजना यस्य सन्देहदेहम् ।
प्रणतवान् प्राणिनां प्राणभूतं प्रणतिभिः प्रीणये पूर्णबोधम् ॥ ५ ॥

विकटसुस्तंभसं भावनीयं प्रकटमंभोजनाभोपभाजा ।
विकटविद्याविलासाङ्गणं धीस्फुटकनन्मण्टपं यस्य रम्यम् ।
प्रणतवान् प्राणिनां प्राणभूतं प्रणतिभिः प्रीणये पूर्णबोधम् ॥ ६ ॥

भुजगभोगाभमुद्यम्य हृद्यं निजमुजं दक्षिणं लक्षणाढ्यम् ।
ललितमुद्रिक्तविज्ञानमुद्रं भज भजानन्तमित्यालपन्तम् ।
प्रणतवान् प्राणिनां प्राणभूतं प्रणतिभिः प्रीणये पूर्णबोधम् ॥ ७ ॥

भवदवोष्णेन तातप्यमानान् भुवि परं ताथमप्रेक्षमाणान् ।
भुवनमान्येन चान्येन दोष्णा भवतु भीर्मेति नः सान्त्व यन्तम् ।
प्रणतवान् प्राणिनां प्राणभूतं प्रणतिभिः प्रीणये पूर्णबोधम् ॥ ८ ॥

अधिगलं वानरो वन्यमालां विधिमुखोदारभूभारमालाम् ।
विधिविधात्राऽक्षमालां पुरा यो व्यधित लोकाततां कीर्तिमालाम् ।
प्रणतवान् प्राणिनां प्राणभूतं प्रणतिभिः प्रीणये पूर्णबोधम् ॥ ९ ॥

मृदुतमं विभ्रमं बिभ्रदासीद्वदनमिन्दोः समं यस्य साक्षात् ।
मदनमुद्दीपयेदिन्दुरेतन्मदसखं सन्दहेदेष भेदः ।
प्रणतवान् प्राणिनां प्राणभूतं प्रणतिभिः प्रीणये पूर्णबोधम् ॥ १० ॥

विमुमुहुः सिंहनादेन दैत्याः प्रमुमुहुः सज्जनाः साधुवाण्या ।
ममगुरोः पूर्वतन्वोरिदानीं सममिदं व्याख्यया यस्य जातम् ।
प्रणतवान् प्राणिनां प्राणभूतं प्रणतिभिः प्रीणये पूर्णबोधम् ॥ ११ ॥

शिवमुखैरेकतो देववृन्दैः शुकमुखैऽन्यतः सन्मुनीन्द्रः ।
शुकशुचिव्याख्यमस्राकुलाक्षैः शिरसि बद्धाञ्जलिं भक्तिहेतोः ।
प्रणतवान् प्राणिनां प्राणभूतं प्रणतिभिः प्रीणये पूर्णबोधम् ॥ १२ ॥

तरुणहारावलीदन्तपङ्क्तिं शरणदं शारदाश्लाध्यवाचम् ।
करुणया मन्दहासेन मन्दं शरणयातं जनं वीक्षमाणम् ।
प्रणतवान् प्राणिनां प्राणभूतं प्रणतिभिः प्रीणये पूर्णबोधम् ॥ १३ ॥

रघुपवार्ष्येयवासिष्ठरूपाः प्रभुमहाज्ञामनोज्ञावतंसाः ।
त्रिवपुषाऽप्युत्तमेनोत्तमाङ्गं प्र(वि)दधिरे येन चान्येन तुष्टाः ।
प्रणतवान् प्राणिनां प्राणभूतं प्रणतिभिः प्रीणये पूर्णबोधम् ॥ १४ ॥

विधिभवेन्द्रादिदेवाधिनाथं कमलया सन्नतश्रीपदाञ्जम् ।
कमलनाभं भजन्तं सुभक्त्या सुजनतुष्टिप्रदं वासुदेवम् ।
प्रणतवान् प्राणिनां प्राणभूतं प्रणतिभिः प्रीणये पूर्णबोधम् ॥ १५ ॥

इति लिकुचान्वयकृतं पूर्णबोधस्तोत्रम् ॥

॥ श्रीभारतीरमणमुख्यप्राणान्तर्गत श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

This document has been provided by Achyuta Bhakti Deets. Visit
<https://bhaktideets.org> or <https://elib.bhaktideets.org> for more Shaastra
related content.

श्री हरये नमः ।

श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

© Copyrights 2022-24 Achyuta Bhakti Deets